

Barnskyddsarbete i idrottsmiljöer

En intervjustudie om skolans och föreningars hantering av situationer där barn far illa

Child protection in sport environments

An interview study of schools' and sport clubs' management of situations where children are being harmed

Författare: **Carl Wiström**

Termin 9 2020

Examensarbete: *Avancerad nivå, 15 hp*

Huvudområde: *Idrottsvetenskap*

Ämneslärarprogrammet, Idrott och hälsa IV

Institutionen för hälsovetenskaper, Örebro universitet.

Handledare: Mikael Quennerstedt, Professor, Institutionen för hälsovetenskaper

Examinator: Natalie Barker-Ruchti, Universitetslektor, Institutionen för hälsovetenskaper

Abstract

Considering the institution of the Convention on the rights of the Child as Swedish law (Regeringskansliet, 2020), now, more than ever, the importance for children to exist and thrive in safe environments is highlighted in society. In light of reports on lacking implementation of child rights policies in sport context, this study aimed to contribute with knowledge of schools and sport clubs' child protection work, to discover how the organizations manage situations where children get hurt. From interviewing physical education teachers from four elementary schools and administrative personnel, board members and sports directors from three sport clubs, a thematic analysis was conducted. The results consisted of three themes of managing: conversing, reporting, and acting. I discuss implications for schools and sport clubs and offer some recommendations based on the current results. I also make suggestions for future research.

Keywords: Physical education, Sweden, Safe Sports, Child abuse.

Innehåll

1. Inledning.....	3
1.1 Syfte och frågeställningar.....	5
2. Bakgrund och tidigare forskning.....	6
2.1 Barnskyddsarbete och barnkonventionen.....	6
2.2 Anmälningssystemet i skolan.....	7
2.3 Kränkande behandling i idrottsämnet	7
2.4 Arbete med anmälan i skolan	9
2.5 Anmälningssystemet i föreningar.....	10
2.6 Kränkande behandling i föreningsidrott.....	11
2.7 Arbete med anmälan i föreningar.....	13
2.8 Sammanfattning	14
3. Metod	17
3.1 Urval och rekrytering	17
3.2 Genomförande	18
3.3 Analys.....	20
3.4 Etik	22
4. Resultat.....	24
4.1 Skolverksamheten	24
4.1.1 Samtala	24
4.1.2 Anmäla	27
4.1.3 Åtgärda.....	30
4.2 Idrottsföreningar.....	32
4.2.1 Samtala	32
4.2.2 Anmäla	34
4.2.3 Åtgärda.....	36
4.3 Jämförelse av skolverksamheten och idrottsföreningar	37
5. Diskussion	39
5.1 Resultatdiskussion	39
5.2 Metoddiskussion.....	42
5.3 Studiens kunskapsbidrag	43
5.4 Rekommendationer	44
6. Slutsatser	46
Referenslista	47
Bilaga 1	54
Bilaga 2	59

1. Inledning

Såväl i skola som idrottsföreningar borde barn kunna idrotta i trygga miljöer. Riksidrottsförbundets (2019a) idéprogram, *Idrotten Vill*, förkunnar att den svenska idrottsrörelsen ska följa FN:s konvention om barnets rättigheter, hädanefter kallad 'barnkonventionen' (UNICEF, 2009), och därmed säkerställa att barn behandlas med respekt och att föreningar i utsträckning jobbar aktivt mot diskriminering, kränkningar, trakasserier och våld. I skolmiljön visar även forskning att elevers trygghet är en framgångsfaktor för positiva skolresultat (Skolinspektionen, 2015) samt bidrar till goda sociala relationer (Flygare & Johansson, 2013), vilket vidare understryker betydelsen av trygga arenor för barn att vistas i. Emellertid kan idrottsmiljöer, både i skola och föreningar, vara riskfyllda. I Skolinspektionens (2018) granskning av ämnet idrott och hälsa, uppger 14 procent av eleverna att kränkande behandling alltid eller ofta sker i ämnet. Inom föreningsidrotten rapporteras än mer alarmerande resultat. Alexander et als (2011) omfattande studie i Storbritannien med 6000 deltagande ungdomar visade förekomsten av emotionell skada (75%), sexuella trakasserier (29%), fysisk skada (24%), självskada (10%) och sexuell skada (3%) inom idrottsföreningar. Även i Sverige visar motsvarande forskning på erfarenheter av emotionella och fysiska övergrepp inom barnidrott (Eliasson, 2016; Edlund & Winter, 2020) samt sexuella trakasserier och övergrepp i relationen mellan idrottare och tränare, med en förekomst på 5,5% (Johansson & Lundqvist, 2017).

Forskning om barnskyddsarbete visar att situationer där barn far illa kan förekomma på olika sätt. Informerat av Mountjoy et als (2016) koncept av avsiktligt våld i idrottssammanhang, definieras situationer där barn far illa genom förekomsten av försummelse samt emotionell, fysisk eller sexuell skada. Situationerna kan uppstå mellan vuxen och barn eller barn sinsemellan, antingen verbalt eller genom fysisk kontakt, mobbning och negligering. Denna förklaring av situationer där barn far illa ryms även i skollagens (SFS 2010:800) definition av kränkningar, vilken innefattar både handlingar som går under diskrimineringslagen (SFS 2008:567) och ytterligare handlingar som kränker barnets värdighet, föreskrivet i kap 6. En av förutsättningarna för att barn och unga i skolan ska kunna känna sig trygga, är möjligheten för såväl elever som personal att kunna anmäla trakasserier, mobbning eller annan form av kränkande behandling. Att kunna anmäla klasskamrater, lärare eller annan personal i skolan ligger till grund för elevernas rättigheter utifrån barnkonventionens artiklar: 2, där ingen får diskrimineras; 3, där åtgärder ska ta hänsyn till barns bästa; och 12, där barn har rätt till att uttrycka sina egna åsikter (UNICEF, 2009). För att följa dessa grundprinciper, vilket är högst

relevant inte minst med tanke på att barnkonventionen blivit svensk lag 2020 (Regeringskansliet, 2020), är det fundamentalt att såväl elever som lärare ska kunna göra anmälningar utan att riskera att drabbas av negativa konsekvenser i skolsammanhang, samt att en extern part både hanterar anmälan och bestämmer rimliga åtgärder.

Även inom föreningsidrotten är det viktigt att säkerställa en miljö som följer barnkonventionen (UNICEF, 2009), speciellt med tanke på att kulturen inom föreningsidrott rapporterats som tillåtande för emotionell (Stafford et al., 2015) och fysisk skada (McPherson et al., 2017; Roberts et al., 2018) för barn. Föreningsidrotten i Kanada har exempelvis kritiserats för dess barnskyddsarbete, där föreningar har haft svårigheter med att implementera de policyer som stadgats kring hur man hanterar fall av kränkningar och trakasserier (Donnelly & Kerr, 2018). Även i Sverige har policyer kring arbete med kränkningar inom föreningslivet tagits fram, i form av *Idrotten Vill* (Riksidrottsförbundet, 2019a) som beskriver en värdegrund och ett arbetssätt för att svensk föreningsidrott ska bli en så trygg miljö som möjligt för barn och unga. Redelius (2012) uppmärksammar dock att verksamheten inom idrottsföreningar på lokal nivå inte nödvändigtvis behöver dikteras av policyer i praktiken.

Forskning pekar inte sällan på en kunskapslucka i hantering av situationer där barn far illa i idrottsmiljöer, där forskare bland annat efterfrågar fler studier som ger inblick i arbetet med anmälningar av situationer där barn far illa i olika idrottskontexter (Hartill & Lang, 2018). För lärares praktik, visar studier att lärare inte har tillräckligt mycket erfarenhet för att hantera situationer där barn far illa (Bibou-Nakou & Markos, 2017) och att det finns flera faktorer som påverkar lärarens beslut om att anmäla, exempelvis upplevd risk för konsekvenser för elever eller sig själv (Webster et al., 2005). Motsvarande forskning inriktat på lärare som undervisar i ämnet idrott och hälsa är däremot sparsam. Piper et al. (2011) diskuterar även om hur det är svårt att definiera vad som räknas som kränkningar eller trakasserier i idrottsammanhang i föreningsliv och skola, något som understryker den potentiella problematiken för idrottslärare och engagerade inom ungdomsidrotten att göra en anmälan. I den svenska kontexten finns det även ett begränsat underlag från tidigare forskning när det gäller hur idrottsföreningar hanterar situationer där barn far illa, där exempelvis Eliasson (2017) pekar på en brist av forskning som undersöker hur policyer som barnkonventionen implementeras på föreningsnivå i Sverige. Således kommer den här studien handla om barnskyddsarbete inom arenor där barn idrottar med fokus på hur skolan och idrottsföreningar hanterar situationer där barn far illa.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att bidra med kunskap om skolans och idrottsföreningars verksamhet avseende barnskyddsarbete för att få syn på hur organisationerna hanterar situationer där barn far illa. Genom att intervjua idrottslärare, samt anställda och förtroendevalda inom idrottsföreningar, ämnar den rådande undersökningen besvara följande forskningsfrågor:

- 1) Hur hanteras situationer där barn far illa inom idrottsföreningar respektive idrottsämnet i grundskolan?
- 2) Vilka likheter och skillnader finns mellan skolans och idrottsföreningars hantering av situationer där barn far illa i idrottsmiljöer?

2. Bakgrund och tidigare forskning

Det här avsnittet kommer inledningsvis ge en bakgrund till barnskyddsarbetet i en internationell och svensk kontext, med hänvisning till barnkonventionen. Sedan kommer anmälningssystemen, forskning om kränkningar, och barnskyddsarbete i praktiken redogöras för inom idrottsämnet respektive föreningsidrotten. Avslutningsvis kommer ett jämförande resonemang föras kring skillnader och likheter mellan barnskyddsarbete i skola och förening utifrån forskningsläget.

2.1 Barnskyddsarbete och barnkonventionen

I grunden för barnskyddsarbetet ligger barnets rättigheter. Hägglund et al. (2013) identifierar tre aspekter av barnets rättigheter: demokratiska, politiska och juridiska. Barnets rättigheter som demokratisk fråga innefattar att barn ska få lika behandling och få sin röst hörd, vilket kan kopplas nära till demokratiuppdraget i skolan där verksamheten ska bedrivas i demokratiska former och utveckla demokratiska värden hos eleverna (Skolverket, 2019). Den politiska aspekten av barnets rättigheter består av de politiska beslut som tas kring strategier, mål och resursfördelning inom barnrättspolitiska frågor. En del av barnrättspolitiken ser vi i implementeringen av barnkonventionen i svensk lag (Regeringskansliet, 2020). FN:s barnkonvention består av bestämmelser för barnets mänskliga rättigheter och dess artiklar fastställer varje barns rätt att uttrycka sina åsikter, rätten att inte diskrimineras och att barnets bästa ska tillgodoses i åtgärder som angår barnet (UNICEF, 2009). Att barnkonventionen blivit svensk lag går in i den juridiska aspekten, där en viktig del är just barnkonventionens förhållande till lagstiftningen. Även i skollagen 6 kap. (SFS 2010:800) ser vi den juridiska aspekten av barnets rättigheter, exempelvis regleringen av skolans arbete för att motverka kränkningar och mobbning.

Barnrättsperspektivet ser vi även inom andra rörelser som involverar barn, nämligen idrottsverksamheter. Föreningar har sedan 2009 följt en uppdaterad version av Riksidrottsförbundets idéprogram, där barnkonventionen inrättats som riktlinjer för föreningars verksamhet. Även om barnkonventionen inte direkt talar om barn i idrottsmiljöer, kopplas konventionen likväl ihop med idrott i forskning (Redelius, 2011). Såväl internationellt som i Sverige har barns idrottsmiljöer varit föremål för granskning ur ett barnrättsperspektiv, där bland annat undersökningar i Kanada visat på en bristande implementering av policydokument i idrottsföreningar (Donnelly et al., 2016). I Sverige kan vi se motsvarande problematik, där implementeringen av barnkonventionen i svensk föreningsidrott rapporterats som utmanande

och idrottsledare behöver tydliga verktyg för att kunna arbeta utifrån barnkonventionen (Elvin, 2011).

2.2 Anmälningssystemet i skolan

Skollagen styr arbetet i skolan kring kränkande behandling mot elever, föreskrivit i 6 kap. (SFS 2010:800). I denna lagtext beskrivs de skyldigheter skolor har att aktivt jobba mot kränkande behandling av barn, samt att huvudmannen har ansvar för att arbetet efterföljs. Två viktiga aspekter gällande anmälningar som beskrivs är förbud mot repressalier, vilket säkerställer att elever inte ska få negativa konsekvenser i samband med att de anmäler något, och skyldighet att anmäla, ett ansvar som ligger på samtlig personal inom skolverksamheten. För att systematisera arbetet på skolorna, är det huvudmannens ansvar att upprätta årliga planer för förebyggande åtgärder kring kränkande behandling av elever. Det är också huvudmannen som rektorn för anmälan vidare till efter att ha fått in den från lärare eller elev på skolan. Enligt skollagen 26 kap. 3 § (SFS 2010:800) har Skolinspektionen uppdrag att ha tillsyn över skolverksamheten och granska hur lagar och föreskrifter efterföljs. I relation till anmälning av kränkningar, fungerar även Skolinspektionen som ett oberoende organ, dit elever kan vända sig och få hjälp, när de känner att personalen på skolan, eller huvudmannen, inte tar deras anmälan och åsikter på allvar (Skolinspektionen, 2020). Enligt 6 kap. 15 § skollagen (SFS 2010:800) får även Skolinspektionen föra barns talan i tvister och rättegång kring anmälning av kränkande behandling.

2.3 Kränkande behandling i idrottsämnet

Ett ökat intresse för barnskyddsarbete har uppkommit i forskning. Med avstamp i vad som beskrivs som en slags moralisk panik, diskuterar Taylor et al. (2014) den miljö som växt fram i relation till det skyddande arbete kring barn, där idrottslärare bedriver sin undervisning. Det handlar om att lärare blir mer försiktiga med beteende som kan väcka misstanke, exempelvis fysisk beröring, där författarna menar att lärarens potential att hjälpa elever förhindras och att eleverna inte kan dra nytta av allt det goda med idrottande. Taylor et al. (2014) för denna diskussion vidare och förklarar tränares, och idrottslärares, nya roll i den dominerade kontexten av skyddande arbete kring barn. Författarna beskriver hur ledarnas arbete skiftar från att ta hänsyn till individen, det lokala behovet och uppfattningar om en god praktik, till ett fokus på överordnade policyer, lagar och riktlinjer som realiserar med rädsla som drivkraft.

Flera studier har undersökt hur idrottslärare förhåller sig till det nya barnskyddsklimatet och lärares arbete påverkas. Fletchers (2013) studie visade att ett kollegialt arbete bland lärare, både för att hjälpa varandra och för att säkerställa att policyer och riktlinjer kring barnskyddsarbete i skolan följs. De intervjuade lärarna både övervakade varandra i sitt arbete, samt stöttade varandra i situationer som upplevdes som stressande och svårhanterliga. Dock menar Fletcher (2013) att lärarens arbete och kreativitet underminerades i det system där de konstant blev övervakade av både samhället och varandra. Vidare på det spåret undersökte Öhman (2017) lärares förhållande till beröring inom idrottsämnet i Sverige. Resultaten från studien visade att lärarna hade två huvudsakliga typer av strategier när det gäller beröring. Det första var strategier för att undvika moment där känslig beröring kan uppstå, och det andra var strategier som tonade ned betydelsen av beröring och förmedlade till eleverna att det är något naturligt. En av slutsatserna Öhman (2017) drog var att det fanns en potentiell risk att undervisningen får ett fokus på att undvika situationer där läraren kan uppfattas som olämplig, i stället för att fokusera på att ge eleverna den bästa möjliga miljön för att utvecklas.

Utöver beröring, finns det också andra aspekter av kränkningar inom skolan som uppmärksammas. Fuller et al. (2013) problematiserar och presenterar exempelvis forskning kring mobbning i idrottsämnet. Då idrotten i skolan förutsätter olika former av fysisk beröring mellan elever, menar författarna att det kan vara svårt för läraren att avgöra om beröringen är en naturlig del av aktiviteten, eller om den används för att skrämja eller göra någon illa. Gråzonen mellan det som inte är tillåtet och det som är en del av aktiviteten kan göra det problematiskt för idrottsläraren att upptäcka mobbning i sitt klassrum eller i idrottshallen. Fuller et al. (2013) presenterar en studie där hälften av tillfrågade elever i amerikanska 'secondary school' uppgav att det föregår mobbning i idrottsämnet, specifikt relaterat till lagidrott. Bilden av idrottsämnet som en sårbar arena för elever stärks även av forskning som Jiménez-Barbero et al. (2020) presenterar, där en anledning till att elever skolkar från idrotten förklaras genom att offer för mobbning och illa behandling inte sällan undviker de miljöer som de känner sig sårbara i. Vidare diskuterar Fuller et al. (2013) fler aspekter av problematiken i idrottsämnet och nämner gruppträck och maktförhållanden mellan elever som en anledning att elever inte anmäler mobbning. Fuller et al. (2013) presenterar en ytterligare studie där 77 procent av eleverna uppgav att de inte berättade för sin idrottslärare när de blev mobbade eller illa behandlade.

Även i Sverige understryks problematiken kring barnskyddsarbetet, där idrottsämnet enligt Skolinspektionens kvalitetsgranskning (Skolinspektionen, 2018) behöver jobba mer förebyggande mot kränkningar. De arenor och situationer som angavs som mest problematiska i idrott och hälsa var omklädningsrummet och tävlingsmoment. Granskningen visade också att det både var fysiska och verbala incidenter som skedde, som lärare till stor del uppmärksammade men i mindre utsträckning förde samtal kring eller som en konsekvens anmälde.

2.4 Arbete med anmälan i skolan

Forskning kring lärares anmälningsskyldighet i relation till observation av elever som far illa fokuserar generellt på tre olika aspekter (Walsh et al., 2006). Den första aspekten berör typen av händelse och de individer som är involverade. Walsh et al. (2006) diskuterar olika typer av kränkningar, där forskning föreslår att lärare är mer benägna att rapportera incidenter som påverkar elever fysiskt än de som påverkar känslomässigt, vilket kan bero på att symtom på fysiska trakasserier är lättare att upptäcka än känslomässiga symtom. Hur allvarliga symtomen upplevs vara är också en faktor som påverkar lärarens responstid från första misstanken av ett barn far illa, till att en tillräckligt stor bevisbörda för en anmälan har samlats.

Den andra aspekten handlar om lärarens individuella och professionella person. Walsh et al. (2006) tar upp lärarens erfarenhet, kunskap om tecken på att barn far illa, och personligt bekymmer över möjliga konsekvenser för dem själva eller eleverna som påverkande faktorer. Vidare utförde Greco et al. (2020) en studie som undersökte kopplingen mellan lärares benägenhet att anmäla incidenter och deras kunskap om kränkningar och trakasserier hos barn. Resultaten visade bland annat att lärare med mer erfarenhet och som jobbat fler år i skolan var mer benägna att upptäcka och anmäla incidenter där elever far illa. Liknande resultat kom från Bibou-Nakou och Markos (2017) som visar grekiska lärares upplevelser av barn som far illa i skolan, där lärare uppgett både att det var ett för stort problem att hantera och att de inte hade tillräckligt med erfarenhet. Gällande lärares rädsla för konsekvenser vid anmälan, visar resultaten från Webster et al. (2005) att lärare i mindre grad gjorde anmälningar om de trodde att en anmälan skulle ge negativa konsekvenser för dem själva eller eleverna. Att det finns svårigheter för lärare att göra korrekta anmälningar understryks även av Greco et al. (2020) som visade att möjligheten till att anmäla anonymt, eller utan krav på rektorns godkännande, ledde till mer konsekvent rapportering av incidenter där barn far illa.

Kunskap om tecken på att barn far illa, samt kännedom om tillvägagångssätten för att göra en anmälan var vidare enligt Kennys (2001) studie faktorer som var bristfälliga hos de 198 lärare som deltog i undersökningen. Vidare visade resultaten att endast elva procent av lärarna uppgav att de inte rapporterat fall där barn farit illa, medan många ändå misslyckades att bedöma fall där de hade haft skyldighet att anmäla.

Den tredje aspekten avser kontexten av incidenter i förhållande till den organisatoriska skolmiljön. Walsh et al. (2006) nämner policydokument som reglerar skolpersonalens arbete för att motverka kränkningar av barn som en viktig del. Även rektorns roll tas upp som viktig, då både rektorns attityd och stöd kan påverka hur lärare handlar när de misstänker att ett barn far illa.

2.5 Anmälningssystemet i föreningar

Den svenska föreningsidrotten är organiserad under Riksidrottsförbundet som har i uppdrag att stötta och utveckla idrottsföreningar. Riksidrottsförbundet (2021) tillhandahåller styr- och policydokument som riktar idrottsföreningars verksamheter runt om i landet. En av Riksidrottsförbundets (2019d) uppgifter är även att arbeta för trygg idrott i Sverige och publicerar material som ligger till stöd för föreningars utvecklande arbete. Riksidrottsförbundets idéprogram, *Idrotten vill*, syftar till att tydliggöra förbundets visioner av en idrottsrörelse som skapar ”glädje, gemenskap, engagemang och samhörighet” (Riksidrottsförbundet, 2019a s.7). Tillsammans med andra dokument, som *Skapa trygga idrottsmiljöer* (2019c), skapar Riksidrottsförbundet en grund för hur föreningarna bör bedriva sina verksamheter.

Utifrån respektive idrotter som utövas samlas idrottsföreningarna i specialidrottsförbund som i sin tur samlas i Riksidrottsförbundet. Fördelningen av beslutsfattande och processen för anmälan av situationer där barn far illa beskrivs i Riksidrottsförbundets dokument *Skapa trygga idrottsmiljöer*, ett underlag till föreningar för att bedriva trygg idrott (Riksidrottsförbundet, 2019c). En del som bygger upp den trygga idrotten är anmälningssystemet som finns inom föreningsidrotten, där både barn, familjer, ledare samt anställda och ideella representanter kan rapportera om situationer där barn på olika sätt far illa. I *Skapa trygga idrottsmiljöer* (Riksidrottsförbundet, 2019c) beskrivs vilka parter som föreningar bör kontakta vid olika situationer med oönskat beteende och vilka lagar och regler som ska följas. För att hantera oönskat beteende som ovårdat språk, utfrysning, knuffningar och elaka kommentarer hänvisas

föreningar till förebyggande arbete utifrån Riksidrottsförbundets material kring trygga idrottsmiljöer. För sexuella kränkningar och fysisk mobbning rekommenderas utöver arbete med Riksidrottsförbundets material även samtal med barn och familjen, samt att ge information till styrelsen. Även anmälan till bestraffning enligt 14 § i Riksidrottsförbundets stadgar (Riksidrottsförbundet, 2019b) ingår i rekommenderad hantering. När det gäller våld och sexuella trakasserier som faller under svensk lagstiftning hänvisas föreningar till att anmäla situationer till polisen respektive socialtjänsten. Riksidrottsförbundet (2019b) rekommenderar även temporär avstängning som åtgärd i situationer där ledare är aktörer.

På Riksidrottsförbundets hemsida finns tillvägagångssätt för att agera vid oro för att värdegrunden, skildrad i *Idrotten Vill* (Riksidrottsförbundet, 2019a), brutits. Avsteg från värdegrunden innefattar olika typer av kränkningar, våld och trakasserier. Sidan *Trygg Idrott* (Riksidrottsförbundet, 2019d) beskriver kontakt med styrelsen som ett första steg vid oro för att avsteg från värdegrunden sker inom föreningen. Styrelsen beskrivs som ansvarig och har möjlighet att bland annat avskeda ledare. Ifall det inte är lämpligt att vända sig till föreningens styrelse, på grund av jäv eller andra orsaker, bör respektive specialidrottsförbund eller RF-SISU distrikt kontaktas. Ett sista steg för anmälan av situationer där stadgarna bryts, är att kontakta idrottsombudsmannen, där en anonym anmälan kan göras via Riksidrottsförbundets visselblåsartjänst. Idrottsombudsmannen bör kopplas in då övriga instanser inte klarar av att hantera situationen.

2.6 Kränkande behandling i föreningsidrott

Ett ökat intresse för att undersöka barn och ungas negativa upplevelser i idrottsmiljöer har växt inom forskning och rapporteras som en motvikt till den tidigare entydiga positiva synen på barn och ungas deltagande i idrottsliga aktiviteter (Alexander, 2011). Internationella olympiska kommittén beskriver olika typer av avsiktligt våld inom idrott och härleder konsekvenser för idrottare och förening till olika typer av handlingar och underliggande maktförhållanden (Mountjoy et al., 2016). De olika handlingarna som presenteras är psykologiska, fysiska, sexuella och vanvård, där mekanismer som möjliggör dessa innefattar kontakt, mobbning och negligering. Underliggande maktförhållanden som nämns är bland annat kön, sexuell läggning, ålder och atletisk förmåga. För idrottare som utsätts rapporteras fysiska, emotionella, beteendemässiga, mentala, relationella, ekonomiska och kognitiva negativa konsekvenser, där det för föreningar kan resultera i förlorad tillit och skadat rykte bland annat.

En typ av negativ upplevelse relaterar till emotionell skada, som definieras som ett upprepat beteende i relationer med en maktskillnad, inkluderat fysiska och verbala handlingar, samt negligering (Stafford et al., 2015). Mot en bakgrund av forskning som tyder på att barn och unga upplevde emotionell skada i elitidrott, bidrar Stafford et al. (2015) med kunskap om att emotionell skada även är vanligt förekommande inom rekreationell barn och ungdomsidrott. Resultaten visade på en tillåtande kultur inom föreningarna, där beteenden förekom som inte hade varit acceptabla i andra arenor i samhället.

Flera forskare rapporterar organisatoriska faktorer för våld och kränkande behandling inom föreningsidrott. McPherson et al. (2017) studerade tystnadskulturen i föreningar kring situationer där barn far illa fysiskt. Resultaten visade att barnen inte rapporterade eller pratade om smärta, skador och överträning, där barns utsagor illustrerade ett tillåtande klimat där tränare uppmanat barn att inte berätta för utomstående om träningsbelastningen. Vidare genomförde Roberts et al. (2018) en systematisk översikt för organisatoriska faktorer för avsiktligt våld inom idrott. Resultaten visade på tre huvudsakliga faktorer för fysiskt, psykiskt och sexuellt våld, var av den första var en tolerans för våld inom organisationerna. Underkategorier för organisationernas tolerans bestod av en oklarhet för vad icke accepterat beteende innebar och en åskådarkultur som skapade en miljö som tillät situationer där barn far illa kunde fortgå. En andra framstående faktor var synen inom organisationer att våld hade instrumentella effekter, främst kopplat till psykiskt våld. Instrumentella effekter var relaterade både till negligering eller uteslutande av positiv feedback när barnet inte presterar väl och tron att idrottarens psyke stärktes genom att utsättas för verbala och emotionella angrepp. Den tredje faktorn handlade om en acceptans till dominant värden, exempelvis vikten av att prestera eller maskulinitetsnormer, utan att vara kritiska. Slutligen konstaterade Roberts et al. (2018) att avsiktligt våld är omfattande och beständigt inom idrott, där barn och elitidrottare är särskilt utsatta grupper.

För att motverka kränkande behandling inom idrottsverksamheter har olika övergripande idrottsorganisationer tagit fram policydokument för att rikta och reglera föreningars arbete med mål att skapa trygga idrottsmiljöer för utövarna. I Sverige ser vi Riksidrottsförbundets idéprogram *Idrotten vill* (2019a) och *Skapa trygga idrottsmiljöer* (2019c) som exempel på reglerande policydokument. I Kanada finns motsvarande bestämmelser, där de nationella idrottsorganisationerna är tvungna att utveckla egna policyer mot kränkningar och tillsätta två tjänster som utbildas och fungerar som en objektiv part att vända sig till inom organisationerna

(Donnelly et al., 2016). Inte bara policydokument specifika för idrottsverksamhet styr idrottsföreningar när det gäller arbetet för en trygg idrottsmiljö för barn, utan även dokument ur ett barnrättsperspektiv. Forskare pekar på en bristande implementering av Barnkonventionen i det praktiska arbetet i idrottsföreningar (Elvin, 2011), och att ledare inte ser konventionen som meningsfull och därmed inte integrerar den i ett systematiskt arbete i relation till barnens rättigheter (Eliasson, 2017).

Även för policydokument specifikt för trygg idrott har implementeringen rapporterats som bristfällig, såväl i Sverige som internationellt. I en utvärdering av Riksidrottsförbundets idéprogram *Idrotten vill* (2019a) framfördes upptäckter om ett gap mellan riktlinjerna och praktiken i föreningarna (Redelius, 2012). En möjlig faktor som påverkar hur föreningar arbetar utifrån ett barnrättsperspektiv framhåller Redelius (2012) utifrån sin studie. Resultaten visade att ledare tenderar att bedriva idrott mer utifrån värden av tävling än delaktighet och att det påverkar hur föreningen arbetar utifrån barns rättigheter. En studie av Donnelly et al. (2016) undersökte huruvida policyer vid nationella idrottsorganisationer följer bestämmelser. Resultaten visade att en stark majoritet av organisationerna hade upprättade policyer kring trygg idrott även om vissa aspekter saknades, exempelvis en tydligt formulerad rutin vid anmälan. Vidare upptäcktes att personal för idrottare att vända sig till med anmälan i jävsituationer i låg grad var tillsatta och i obefintlig grad var oberoende i förhållande till organisationerna. Några bakomliggande faktorer till att vissa organisationer inte följde bestämmelserna framhöll Donnelly et al. (2016) som att organisationerna var beroende av volontärer för att fylla de oberoende tjänsterna och bristen på system för att hålla idrottsorganisationer ansvariga för att följa bestämmelserna.

2.7 Arbeta med anmälan i föreningar

Idrottares förutsättningar för att kunna anmäla situationer där de farit illa på ett säkert sätt, påverkas av beroendeställningar och maktförhållanden till ledare (Solstad, 2019) samt brist på oberoende parter att vända sig till (Donnelly et al. 2016). Således blir arbetet med anmälan av situationer där barn far illa av extra stor vikt för anställda och ideellt engagerade inom idrottsföreningar. Gällande ledare, visade Nurses (2018) studie att det ledare tenderar att ha dåligt självförtroende för att identifiera utsatthet hos barn, med fokus på sexuella trakasserier. En bristande tilltro till att upptäcka situationer där barn far illa bör anses som ett direkt hinder för att kunna rapportera eller anmäla missförhållanden. Vidare visade resultat från Nurse (2018) att ledare upplevde en rädsla för falska anklagelser, vilket också kan vara en möjlig faktor för

ledare att inte anmäla situationer. Även andra roller än ledare har undersökts inom föreningar i relation till anmälan av situationer där barn far illa. Noble och Vermillion (2014) undersökte hur administratörer inom ungdomsidrott och upplevde policyer för trygg idrott, samt vilken kunskap de besatt. Resultaten visade att administratörerna hade god kännedom om organisationens policyer för rapportering av situationer där barn far illa, samt att de upplevde att de skulle få stöttning av deras överordnade ifall de skulle behöva göra en anmälan. Vidare visade resultaten från Noble och Vermillion (2014) att administratörerna litade på sin förmåga att upptäcka situationer där barn far illa, med ett undantag för situationer där barn blir illa behandlade sexuellt, där en tredjedel uppgav att de inte hade tillit till att identifiera situationer. Slutligen konstaterade Noble och Vermillion (2014) att administratörerna inte upplevde att barnens trygga idrott var ett problem inom deras respektive organisationer, trots att regionen där studien utfördes haft en betydlig mängd fall där barn farit illa.

En aspekt som påverkar ledares förutsättningar för att upptäcka och anmäla situationer, är kunskap om tecken på att barn far illa och kunskap om hur en ledare bör agera vid upptäckandet av sådana situationer. Genom att utvärdera ett utbildningsprogram för idrottsledare vid ett universitet, visar Anderson-Butcher et al. (2017) hur vägledning och utbildning kan förbättra ledares kunskap om kränkningar, trakasserier och våld, samt utveckla förmågan att identifiera och anmäla situationer där barn far illa. Utbildningsprogrammet bestod av tre delar, där den första delen definierade vanvård samt fysiskt, sexuellt och emotionellt våld och kränkningar. Den andra delen behandlade förekomsten av situationer där barn far illa, både i termer av förekomst och konsekvenser. Den tredje delen handlade om hur ledarna kunde identifiera, rapportera och motverka vanvård, våld och kränkningar. Resultatet från utvärderingen framhöll effektiviteten av kortare utbildningar, då en uppföljningsenkät tio månader efter utbildningstillfället visade både att ledarnas upplevde att de fått en ökad kunskap och att en majoritet av respondenterna fortfarande kunde identifiera viktiga tecken på att barn far illa (Anderson-Butcher et al. (2017).

2.8 Sammanfattning

Den tidigare forskning som presenteras för skola och föreningsidrott ger en bild av förekomsten av situationer där barn far illa inom respektive verksamhet. Systemet för att anmäla eller rapportera incidenter där barn blir kränkta styrs av skollagen 6 kap. (SFS 2010:800) i skolverksamheten, där såväl ansvar som kedja för rapportering regleras. Motsvarande styrdokument inom föreningsidrotten formuleras av Riksidrottsförbundet, i dokument som

Idrotten Vill (2019a) och *Skapa trygga idrottsmiljöer* (2019c). Kedjan av information i rapporteringen ser liknande ut i de båda verksamheterna, där personal i skolan rapporterar till rektorn som i sin tur har kontakt med huvudmannen. I föreningar rapporterar anställda och förtroendevalda till styrelsen, som i sin tur har kontakt med specialidrottsförbunden eller Riksidrottsförbundet. Inom båda verksamheter finns även oberoende parter att vända sig till för att anmäla situationer, Skolinspektionen inom skola (Skolinspektionen, 2020) och idrottsombudsmannen via en visselblåsartjänst inom idrottsföreningar (Riksidrottsförbundet, 2019d).

Forskning kring förekomsten av kränkningar, trakasserier, mobbning, våld och andra situationer där barn far illa, visar många likheter mellan förening och skola som arena för barnidrott. Inom både skola och föreningar beskrivs organisatoriska faktorer för oönskade beteenden kopplad till otrygg idrott. Idrottsämnet förklaras som en sårbar arena för elever (Fuller et al., 2013; Jiménez-Barbero et al., 2020), där tävlingsmoment beskrivs som en riskfaktor för kränkningar inom ämnet (Skolinspektionen, 2018). Motsvarande forskning inom föreningsidrotten rapporterar tillåtande (Stafford et al., 2015) tystnadskulturer (McPherson et al., 2017) samt tolerans för våld, instrumentella syften med våld och acceptans för dominanta värden inom idrottsorganisationer (Roberts et al., 2018). Vidare rapporterade även forskning inom föreningsidrotten om bristfällig implementering av policydokument i föreningar (Elvin, 2011; Eliasson, 2017; Redelius, 2012; Donnelly et al., 2016).

För anställdas arbete med anmälan visar tidigare forskning på tre olika aspekter av faktorer för att lärare anmäler situationer där barn far illa. Den första aspekten är det enskilda fallet, där exempelvis emotionell skada är svår att upptäcka (Walsh et al., 2006). Den andra aspekten är lärarens privata och professionella roll (Walsh et al., 2006) där faktorer som kunskap om och erfarenhet av kränkningar och trakasserier i skolan påverkar lärares benägenhet att anmäla (Greco et al., 2020; Bibou-Nakou & Markos, 2017). Även upplevda konsekvenser en anmälan kan ge för lärare eller barn beskrivs som en påverkande faktor (Webster et al., 2005). Sista aspekten som rapporteras är skolans organisatoriska miljö, där policydokument och rektors attityd och stöd påverkar lärares handlingar när ett barn misstänks fara illa (Walsh et al., 2006). Parallellt inom forskning av föreningsidrotten rapporteras dåligt självförtroende för att identifiera situationer där barn far illa hos ledare (Nurse, 2018). För andra roller inom föreningsidrotten, ser vi att administratörer har god kännedom om systemen för rapportering, tillsammans med en tilltro till förmågan att upptäcka situationer där barn far illa, med

reservation för sexuella trakasserier. Administratörerna framhöll även upplevd stöttning från överordnade vid tillfällen där anmälan behöver göras (Noble & Vermillion, 2014). Således ser vi att faktorerna som lägger grunden för arbetet med anmälan av situationer där barn far illa ser förhållandevis lika ut i respektive verksamhet utifrån forskningsläget.

3. Metod

Då studiens syfte var att bidra med kunskap om skolans och idrottsföreningars verksamhet avseende barnskyddsarbete för att få syn på hur organisationerna hanterar situationer där barn far illa, passade en kvalitativ metodansats med förklarande ambitioner. Den förklarande forskningstraditionen möjliggjorde en studie som svarar på frågor om människors erfarenheter, upplevelser, åsikter och tankar kring specifika fenomen (Hastie & Hay, 2012).

3.1 Urval och rekrytering

Då man inom kvalitativ forskning intresserar sig för erfarenheter av personer i specifika roller och situationer, i motsats till ett intresse för en bredare befolkning eller grupp (Given, 2008) behövde urvalet vara ändamålsenligt i relation till syfte och forskningsfrågor. För att kunna svara på forskningsfrågorna, bestod urvalet av personer som jobbade med idrott inom skolan och anställda eller engagerade i idrottsföreningar. I skolan bedömdes idrottslärare ha tillräcklig erfarenhet och kunskap för att kunna ge en inblick i skolans system för att hantera situationer där barn far illa, dels för att deras arbete både inbegriper undervisning och administrativa uppgifter, dels för att det enligt skollagen 6 kap. (SFS 2010:800) i deras yrkesroll ingår att både anmäla situationer och agera för en trygg miljö för barnen. När det gäller föreningsidrotten finns det inte lika tydliga direktiv, där det i stället utifrån första kontakt med föreningar fördes en diskussion som avgjorde vem i organisationen som hade tillräcklig kunskap och erfarenhet för att kunna ge en inblick i föreningens arbete med hanteringen av situationer där barn far illa. För typ av skola och förening var ålder på barnen som idrottar i respektive verksamhet det första kriteriet. Endast idrottslärare inom grundskolan inkluderades i studien, då tidigare koppling mellan ämnet idrott och hälsa och kränkningar, exempelvis i Skolinspektionens (2018) granskning av idrottsämnet, främst är dragna i denna skolform. För att kunna göra en jämförelse av verksamheterna, blev således även kriteriet för föreningar att idrott för barn upp till 16 år behövde bedrivas inom verksamheten. Ett ytterligare kriterium för idrottsföreningarna var att någon del av verksamheten behövde bedriva elitidrott, då tidigare forskning visar att både barn och elitidrottare har hög utsatthet för avsiktligt våld (Roberts et al, 2018).

Rekryteringen baserades förutom på urvalskriterierna, även på tillgänglighet, dels då tidsramen var kort, både för att arbeta med materialet och för att rekrytera deltagare, dels då det är ett högt tryck på lärare att delta i liknande studier eftersom många av landets lärarstudenter söker deltagare till uppsatsstudier under samma period. Kontakt initierades via mejl till rektorer på 149 skolor runt om i landet, där förfrågan om deltagande vidarebefordrades till skolornas

idrottslärare. Idrottslärare på fyra skolor tackade ja till deltagande och intervju bokades via fortsatt mejlkonversation. Tolv idrottsföreningar runt om i landet, både inom individuell och lagidrott, kontaktades via mejl till sportchefer, administratörer eller expeditionen, beroende på tillgänglig kontaktinformation till föreningarna. Tre föreningar återkopplade med att tacka ja till deltagande och även där bokades intervjuer in via fortsatt mejlkonversation. I en av föreningarna rekryterades till en början en styrelserepresentant, men då vissa delar av intervjuguiden inte genererade ett tillräckligt tillfredsställande material, gjordes även en kompletterande intervju med en sportchef från samma förening.

Det slutliga urvalet utgjordes av fyra lärare inom grundskola samt en styrelserepresentant, en chefskanslist och två sportchefer inom idrottsföreningar (Tabell 1). Ett urval på åtta deltagare uppskattades ge en hanterbar mängd datamaterial samtidigt som det gav tillräckligt djupgående och nyanserat material för att besvara forskningsfrågorna. Storleken på föreningarna var mellan 700 och 1400 aktiva medlemmar och bedriver såväl bredd- som elitidrott.

Tabell 1

Uppgifter om deltagarna.

<u>Namn</u>	<u>Organisation</u>	<u>Roll</u>	<u>Kön</u>
Lärare 1	Skola 1	Lärare	Man
Lärare 2	Skola 2	Lärare	Man
Lärare 3	Skola 3	Lärare	Kvinna
Lärare 4	Skola 4	Lärare	Kvinna
Styrelserepresentant	Idrottsförening 1, ishockey	Styrelserepresentant	Kvinna
Sportchef 1	Idrottsförening 1, ishockey	Sportchef	Man
Chefskanslist	Idrottsförening 2, artistisk gymnastik	Chefskanslist	Kvinna
Sportchef 2	Idrottsförening 3, trupp gymnastik	Sportchef	Kvinna

3.2 Genomförande

Studiens datainsamlingsmetod var semistrukturerade intervjuer, en metod som har fördelen att kunna använda en intervjuguide som utformas efter vissa teman, vilket säkerställer att deltagarna diskuterar ämnen som är relevanta för forskningsfrågorna och att alla deltagare får liknande frågor (se bilaga 1). En annan fördel var att intervjun inte är bunden att enbart ta upp intervjuguidens frågor, utan kunde även innehålla frågor formulerade som uppföljningsfrågor till deltagarens svar (Bryman, 2018).

Enligt Bryman (2018) är det viktigt att intervjuguiden konstrueras utifrån studiens syften och forskningsfrågor. Intervjuteman utformades efter den kunskap som studien ämnade bidra med för att få syn på organisationernas hantering av situationer där barn far illa. Således formulerades följande teman: inledning, där deltagaren fick chans att generellt berätta om sin roll och verksamhet; lärare respektive ledare, där frågor ställdes kring arbetet för de personer som jobbar där situationerna uppstår; och organisation, där frågor ställdes kring det organisatoriska arbetet. Då fokus i studien låg på hantering av situationer, låg förebyggande arbete i bakgrunden, vilket också speglades i intervjufrågorna som till största del berörde agerande och arbete efter att situationer redan uppstått.

Frågorna i intervjuguiden testades på en lärarstudent för att upptäcka eventuella formuleringar, ordning av frågor eller framförandet av frågor som gick att förbättra. Intervjuguiden granskades även av en kontakt från Svenska Gymnastikförbundet i samma syfte, men ur ett föreningsperspektiv. Utifrån den mottagna feedbacken genomfördes ändringar som att förtydliga inledningen som förklarar vad som menas med situationer där barn far illa och att specificera frågan kring upplevt stöd från Riksidrottsförbundet genom att ge exempel på styrdokument.

Enligt Kvale (2007) är det viktigt att inleda intervjun med att introducera ämnet och förklara syftet med samtalet. Innan frågorna i intervjuguiden behandlades under intervjun, gavs därför en kort bakgrund till vad samtalet skulle handla om. Begreppet barnskyddsarbete förklarades som organisationens rutiner, arbetssätt och regler för att säkerställa en trygg miljö för barn att idrotta i. En definition av situationer där barn far illa gavs och exemplifierades med olika typer av situationer som mobbning, kränkningar, våld, sexuella trakasserier och emotionella övergrepp. Till slut betonades även att syftet med intervjun inte var att granska deltagarens handlande, utan att få kunskap om organisationens barnskyddsarbete.

En intervju genomfördes med varje person med en längd på mellan 28 och 47 minuter¹, med ett medelvärde på 37 minuter. De samlade transkriptionerna från samtliga intervjuer resulterade i 57 sidor med radavstånd 1.

¹ Med undantag från den kompletterande intervjun med sportchefen från förening 1 som varade i 16 minuter.

Kvale (2007) menar att den mest grundläggande regeln för transkribering av intervjuer är att forskaren tydligt redogör för hur transkriberingen har gått till och att typen av transkribering bör bestämmas utifrån syftet med studien. Då syftet med uppsatsen var att bidra med kunskap om skolans och idrottsföreningars verksamhet avseende barnskyddsarbete för att få syn på hur organisationerna hanterar situationer där barn far illa, var det största intresset inte att undersöka *hur* deltagarna talade, utan *vad* de sade. Således transkriberades intervjuerna för att skapa ett tydligt och sammanhängande material, där ofullständiga meningar och repetitioner av ord utelämnades när de inte uttryckte en ny tanke. Efter att materialet transkriberats, lyssnades inspelningarna igen för att säkerställa att transkriberingen stämde samt för att åtgärda eventuella oklarheter i texten.

3.3 Analys

Ett första steg i att välja vilken typ av analys som ska användas för att tolka det insamlade materialet, är i enlighet med Hastie och Glotova (2012) att bestämma om man ska använda sig av förutbestämda kategorier eller om materialet själv ligger till grund för en kategorisering av teman. Dessa två inriktningar är grundläggande för en deduktiv respektive induktiv ansats. I sin enklaste form kan en deduktiv process förklaras som att röra sig från teori till resultat, medan den induktiva processen rör sig från resultat till teori (Bryman, 2018). I uppsatsen har en induktiv ansats med tematisk analys har valts för att kunna besvara forskningsfrågorna. Nowell et al. (2017) skriver att tematisk analys passar för att utforska människors perspektiv och att belysa likheter och skillnader. Då syftet med studien var att bidra med kunskap om skolans och idrottsföreningars verksamhet avseende barnskyddsarbete för att få syn på hur organisationerna hanterar situationer där barn far illa, blev intervjupersonernas perspektiv på deras respektive verksamhet av stor betydelse. Genom att studera och tematisera intervjupersonernas utsagor, kunde mönster identifieras för att svara på forskningsfrågorna. Vidare kan en tematisk analys ge resultat som öppnar för en möjlig jämförelse av de perspektiven som lyfts inom respektive verksamhet, vilket gör att bredare slutsatser kring hantering av situationer där barn far illa inom idrottsverksamhet kan dras.

Analysen i studien har genomförts enligt Nowell et als (2017) metod för tematisk analys, vilken består av följande steg: (i) bekanta sig med datan, (ii) skapa initiala koder, (iii) identifiera teman, (iv) granska teman, (v) definiera och benämna teman, och slutligen (vi) skriva resultatet. Nowell et al. (2017) förklarar att forskaren redan i genomförandet av intervjuerna börjar bekanta sig med datan. Således var mitt första steg i analysprocessen att få en överblick och ett första möte

med materialet under intervjuerna och transkriberingen. Under transkriberingsprocessen noterades initiala tankar kring materialet, både genom att markera utsagor som upplevdes intressanta för forskningsfrågorna och att skriva ned en första antydning till kopplingar mellan det som uttrycktes i de olika intervjuerna. Nästa steg var att i enlighet med Nowell et al. (2017) läsa igenom materialet noggrant och uppmärksamt för att identifiera mönster och mening i förhållande till utsagor om hantering av situationer där barn far illa, både gällande vem som hanterar och vad hanteringen innefattande. Efter en första bearbetning av materialet identifierades uttalanden om hantering, som namngavs utifrån deras betydelse i relation till aspekter av organisationernas barnskyddsarbete. Delarna som namngavs var meningsbärande ord, meningar eller fraser som representerade olika typer eller delar av organisationernas hantering. Nowell et al. (2017) framhåller att det är upp till forskaren att bestämma hur många nivåer av koder som är rimligt för det insamlade materialet. Författarna påpekar dock att fler nivåer riskerar att leda till en otydlig indelning och kodning. Med stöd i Nowell et al. (2017) identifierades koder i följande nivåer: lärarnivå, elevhälsopersonalnivå, och rektorsnivå i skola; och ledarnivå, kanslinivå och styrelsenivå i förening. Med tre nivåer som tydligt representerar hanteringen av situationer där barn far illa genom hela skol- och föreningssystemet, lades en god grund för att identifiera mönster av hantering bland koderna.

Efter att initiala koder formats ur materialet, rekommenderar Nowell et al. (2017) att sortera och samla relevanta kodade data i teman i relation till forskningsfrågorna. Författarna menar att teman definieras genom de individuella komponenterna som bygger upp dem och som isolerat inte är lika betydelsefulla. Vidare beskriver Nowell (2017) att det femte steget innebär att forskaren bestämmer vilka aspekter av materialet som temana beskriver och att temana bör benämnas så att det är självklart vad de står för. Koder i materialet som relaterade till forskningsfrågorna på liknande sätt, det vill säga refererade till snarlika typer av hantering, grupperades inom respektive nivåer av koder. Tre tydligt åtskilda grupper av koder formades i skol- respektive föreningsverksamheten, där tre olika hanteringar av situationer där barn far illa ligger till grund för benämningen av temana: samtala, anmäla och åtgärda. Benämningarna på temana reflekterar konkreta hanteringar som syftar tillbaka och ger svar till forskningsfrågorna, där materialet inom såväl skol- som föreningsverksamheten genererade jämförbara teman med samma benämning.

Nowell et al. (2017) rekommenderar att reflektera över temana för att kunna förfinas och förtydliga det logiska sambandet mellan teman, koder och materialet. I den reflekterande delen

av analysen bearbetades teman och koder för att ge en sammanhängande och representativ bild av materialet. Koder som identifierades som överflödiga eller överlappande raderades. Intressanta aspekter av texten som inte representerades av koder genererade nya koder. Teman som inte hade tillräckligt entydigt eller stort underlag i materialet raderades, medan andra teman behövde splittras till nya teman eller läggas ihop till ett eget tema. Kriterierna för denna sortering utgick från målet att skapa åtskilda tydliga teman samtidigt som relevansen för syftet och frågeställningarna bestod, där varje tema skildrar en hantering av situationer där barn far illa.

Sista steget är enligt Nowell et al. (2017) att på ett så transparent sätt som möjligt presentera resultaten i text. Utifrån rekommendationer från Nowell et al. (2017), är resultaten presenterade med tydliga beskrivningar av respektive tema med kortare illustrativa citat som hjälper att leda läsaren till specifika poänger och tolkningar av materialet, medan längre citat ger läsaren en tydligare representation och bild av temat som helhet.

3.4 Etik

De etiska överväganden som gjorts i den här studien är informerade dels av Vetenskapsrådets (2002) etiska huvudkrav, dels av Kvaales (2007) resonemang kring etiska aspekter specifikt för kvalitativa intervjustudier.

Vetenskapsrådet (2002) presenterar fyra etiska huvudkrav. Det första kravet är informationskravet, där deltagarna ska informeras om studien innan deltagandet sker. I det här fallet innebar det ett informationsbrev (se bilaga 2) via mejl som innehöll information om forskarens namn, intention, kontaktuppgifter, syfte med studien, genomförande och att forskningsresultaten blir tillgängliga i den digitala databasen DIVA efter kursens avslut. Det andra kravet är samtyckeskravet och då studien genomfördes via videosamtal, inhämtades och dokumenterades muntligt samtycke vid intervjutillfället. Deltagarna informerades även att det när som helst kunde ta tillbaka sitt samtycke utan att ange anledning. Det tredje kravet är konfidentialitetskravet. Konfidentialitet upprättades genom en pseudonymisering av deltagarna, samt att namn på platser, andra personer och skolor respektive idrottsföreningar inte skrevs ut vid transkribering. För att underlätta konfidentialitet uppmanades deltagarna före intervjun att inte nämna platser eller personer vid namn. Det fjärde och sista kravet är nyttjandekravet, vilket innebär att resultatet från studien endast används i forskningssyfte och som en del av utbildningen på ämneslärarprogrammet.

Utöver de riktlinjer som Vetenskapsrådet (2002) tillhandahåller, diskuterar även Kvale (2007) etiska överväganden vid genomförandet av kvalitativa intervjustudier. Enligt Kvale (2007) ligger det sociala bandet mellan deltagaren och forskaren i intervjuer till grund för den kunskap som är möjlig att utvinna ur samtalet. Han menar också att det sociala bandet i sin tur bygger på en samtalsmiljö där deltagaren känner sig trygg och säker att berätta om sina privata erfarenheter och tankar. Kvale (2007) förklarar att forskaren behöver hitta en balans mellan att aktivt erhålla kunskap och respektera deltagarens integritet. Då den här studien handlade om barnskyddsarbete, kunde intervjuerna innebära att känsliga situationer eller erfarenheter diskuteras. Då samtal kring känsliga ämnen riskerar att framkalla obehagliga känslor hos deltagaren, var det viktigt att finna en bra balans i intervjuerna mellan att försöka att generera ett intressant material och respektera deltagarens integritet. En del av att respektera deltagarens integritet förklarar Kvale (2007) som att beakta de eventuella negativa konsekvenser som intervjun kan innebära för deltagaren. I den här studien kunde konsekvenserna kopplas till ämnets känsliga natur, vilket innebär att jag som forskare behövde leda intervjun med omsorg för hur deltagaren uppfattar frågorna. Genom att formulera frågorna med ett fokus på verksamhetens rutiner och system, minskades risken att deltagarna kände sig utpekade eller granskade, samtidigt som det tillät ett samtal som baserades på erfarenheter som kunde beskriva deras verklighet.

4. Resultat

I det här avsnittet presenteras resultatet i två delar utifrån de två verksamheterna, skolverksamheten respektive föreningsverksamheten. Under respektive avsnitt presenteras tillhörande teman som svarar på den första forskningsfrågan: hur hanteras situationer där barn far illa inom idrottsföreningar respektive idrottsämnet i grundskolan? Avslutningsvis, kommer likheter och skillnader mellan skolans och idrottsföreningars hantering av situationer där barn far illa presenteras för att svara på den andra forskningsfrågan: vilka likheter finns mellan skolans och idrottsföreningars hantering av situationer där barn far illa i idrottsmiljöer?

4.1 Skolverksamheten

De tre teman som identifieras inom skolverksamheten är: (i) samtala, (ii) anmäla, och (iii) åtgärda. Temana är benämnda utifrån identifierade mönster av hantering i lärarnas utsagor, där varje tema representerar konkreta sätt att hantera situationer där barn far illa.

4.1.1 Samtala

På samtliga nivåer – lärare, elevhälsopersonal, rektor – av hantering av situationer där barn far illa i skolverksamheten används samtal i olika former. Antingen kan samtalen vara i form av tillsägningar, eller i form av dialoger med olika inblandade parter. Samtalen kan vara av generell karaktär som grundar sig i lärarens profession, eller specifika samtalsstrategier efter utarbetade rutiner inom skolan. Olika typer av samtal tillämpas även i olika situationer, med olika parter i samtalen.

En första typ av samtal, *tillsägningar*, sker när lärare upptäcker ett beteende i klassrummet som inte upplevs vara okej, där svordomar och grovt språk är vanligt förekommande. När elevens språk inte är riktat mot en annan specifik individ stannar hanteringen vid tillsägningar, inklusive påminnelser om svordomar sker vid upprepade tillfällen. När språket i stället är riktat mot specifika individer, ändras samtalsformen och lärare för en direkt dialog med eleven i fråga. När situationer eskalerar ytterligare och elever hamnar i bråk på lektionerna stoppar lärare undervisningen och samtalar med hela klassen om det som hänt. En sådan komplex situation där fler slags hanteringar används hittar vi i Lärare 3 utsaga:

Om jag hör till exempel någon som säger något olämpligt till någon annan, då säger jag oftast, om de bara svär rakt ut, så säger jag nu tänker vi på språket, vi svär inte här inne. [...] Men skulle de rikta det just mot någon kompis då säger jag ju till, vad är det som händer nu, varför säger du så, hur tänker du då. Och

ibland får du ju lov att ta tid på lektionen om det blir ett riktigt bråk och jag stoppar helt enkelt, jag betonar vikten att här ska vi kunna samarbeta, detta är vårt klassrum allihopa. (Lärare 3)

Att olika samtalstyper tillämpas i olika steg av samma situation i klassrummet illustreras av citatet. Utsagan ger även en bild av hur olika typer av hanteringar kan gå hand i hand, där enskilda situationer kan kräva olika typer av hantering.

I temat samtal framkommer vidare en distinkt, viktig roll som läraren har i situationer där barn far illa, som konfliktlösare. *Konfliktlösande samtal* används av lärare på två olika sätt, antingen allmänt eller utifrån en rutinstyrd samtalsstrategi. När lärare upptäcker att en eller flera elever mår dåligt på något sätt, tar läraren rollen som konfliktlösare. Ett allmänt tillvägagångssätt i rollen innebär att läraren samtalar med elever om händelser som pågår, eller har pågått, och försöker lösa situationen så att eleverna förstår varandras perspektiv. Det allmänna tillvägagångssättet tas i uttryck att den används som hantering i många olika situationer, både i och utanför klassrummet. Ett konfliktlösande samtal som fokuserar på att förstå den andras perspektiv syns i Lärare 2 utsaga om en situation, där en elev upptäcks vara ledsen över något en annan elev sagt. I den situationen tog läraren ett samtal med eleven och förklarade hur stressen kring inför ett prov påverkat både den som sagt något och den som tagit illa vid, för att få eleven att se varför situationen uppstod:

Då får man ju förklara för eleverna, du är stressad, du har inte sovit någonting, den eleven var också stressad och kanske inte heller sovit någonting och det är inte ditt fel att den blev arg, eller den blev sur och det är inte hans fel att bli sur.
(Lärare 2)

Utifrån en allmän approach med stöd i lärarens profession, kan ett konfliktlösande samtal hjälpa eleven att förstå situationen och motverka ytterligare konflikter mellan eleverna.

De samtal som lärare använder i sin konfliktlösande roll kan även styras av rutiner som innefattar att samtala enligt en specifik samtalsstrategi. Ett tydligt exempel som illustrerar hur en skola implementerar en sådan rutin ser vi i en av lärarnas berättelse om ”kompissamtal”. Kompissamtalet är en samtalsstrategi som lärarna på skolan använder för att hantera konflikter med elever och går ut på att eleverna skulle få chans att få berätta vad som hände utifrån sitt perspektiv utan att bli avbruten. Lärare agerar då som samtalsledare och stöttar eleverna i samtalet genom att hjälpa elever uttrycka sig och att låta varandra prata till punkt, med målet

att eleverna skulle förstå varandras perspektiv samt sin egen roll i händelsen. Som ett vidare exempel på hur konfliktlösande samtal används för att hantera situationer utanför lektionstid, ser vi hur rutiner för samtalsstrategier implementeras i hela skolan:

Jag frågar alltid, vad är det som händer här, alltid ställa frågan, vad är det som händer här. För att jag kan ju se en sak, men det kan egentligen hända något helt annat. Bara för att jag ser en sak betyder ju inte att det är hela sanningen, därför att oftast är det en ordväxling med i det hela som jag inte har hört. [...] Det är en sådan där rutin som alla vuxna på vår skola har, och jag tycker det är extra viktigt hos mig i idrotten att göra så när jag ser. (Lärare 4)

Citatet illustrerar hur rutiner kring hantering av situationer där barn far illa kan genomsyra verksamheten, här gällande samtal som hantering. Att hanteringen sker i hela verksamheten uttrycks även i situationer där lärare ber elevhälsopersonal om råd hur samtal kan föras med elever. Personal som skolsköterska och kurator kan bistå lärare med samtalsstrategier för specifika fall, exempelvis där elever känner sig otrygga i vissa situationer. En sådant samarbete syns i en situation där en elev kände sig otrygg i skogen och läraren inte visste hur den situationen bäst kunde hanteras. I dialog med skolsköterska och kurator kunde då läraren ta med sig frågor till en dialog med eleven:

Då sade de att hör med eleven om den har fått hjälp om det, just det som de har varit med om och säg att du visste inte hur du skulle hantera det och att du har tänkt på det och säg till eleven, är allt okej, har du fått hjälp? (Lärare 2)

Situationen från lärarens utsaga exemplifierar en del av stödet lärare får av elevhälsopersonal i situationer som är svåra att hantera. En annan del av elevhälsopersonalens stöttande arbete i hantering av situationer där barn far illa är att samtala med elever och vårdnadshavare. Lärare tar hjälp av skolans trygghetsteam i situationer som bråk uppstår i, där en personal kommer till klassrummet och tar eleverna åt sidan. Personalen från trygghetsteamet samtalar då med inblandade elever. Trygghetsteamet kan också ha kontakt med vårdnadshavare om en situation inte upphör efter samtal med eleven, och då ta ett samtal med samtliga parter. På liknande sätt kopplas även elevhälsoteamet in och samtalar med elever och vårdnadshavare när det handlar om situationer som utanförskap.

Förutom lärare och elevhälsopersonal, hanterar även rektorn situationer där barn far illa genom samtal. Likt elevhälsopersonalen, samtalar rektorn både med vårdnadshavare och elever. Den

mest framträdande hanteringen hos rektorn är att kontakta och samtala med vårdnadshavare vid kännedom om situationer där en elev farit illa. När det kommer in en kränkingsrapport om en händelse i skolan, kontaktar rektorn vårdnadshavare för att föra en dialog. I vissa fall sker kontakt med vårdnadshavare i princip uteslutande av rektor, som illustreras i Lärare 4 uttalande: ”Sen är det ju alltid rektor som meddelar tillbaka till familjen, det är aldrig jag som går in, utan då är det rektorn, om inte rektorn som ber mig [...]” (Lärare 4). Även när elever bråkar och trygghetsteamet tar undan eleverna, kopplas rektor in för att kontakta och föra dialog med vårdnadshavare. När elevhälsopersonal, som elevhälsoteamet, bestämmer hur vissa situationer ska hanteras kan de också välja att koppla in rektorn för samtal med eleverna.

Föreliggande tema handlar därför om att samtala som hantering av situationer där barn far illa, där tillsäringar och konfliktlösande samtal utgör en grund för hanteringen. De konfliktlösande samtalen kan i sin tur delas upp i allmänna samtal grundade i pedagogers professionalitet och erfarenhet, och rutinstyrda samtal utifrån föreskrivna samtalsstrategier. En ytterligare central aspekt i temat är sammanfattningsvis det stöttande arbete från elevhälsopersonal och rektor, i form av råd vid specifika situationer och kontakt med vårdnadshavare.

4.1.2 Anmäla

Temat anmäla innebär de processer som finns i skolan för att kommunicera och lämna vidare information om händelser till annan personal på skolan, eller en verksamhet utanför skolan. Processerna består av kommunikation som leder mellan olika parter i anmälningssystemet och börjar med den som först får informationen om en situation där barn far illa. Kommunikationens grundsyfte är ge information om att en händelse ägt rum. I andra hand har kommunikationen även syftet att antingen söka råd om tillvägagångssätt för att hantera situationen, eller lämna över beslutsfattandet en annan part.

Lärarna är de som oftast upptäcker situationer där barn far illa i skolan och därmed blir först i ledet av informationskedjan. En konsekvens av att läraren är i framkant av processen, är att lärarens *informerande roll* blir framstående, vilket illustreras i Lärare 1 utsaga: ”Man blir mer en informatör, en kedja i mängden liksom där jag själv kanske inte har huvudansvaret [...]”. Citatet illustrerar även att lärare endast är en del av systemet för att hantera situationer där barn far illa inom skolverksamheten.

När läraren identifierar en situation där barn far illa finns det flera vägar att ta i systemet, där olika parter kontaktas beroende på situationens karaktär. Ett första steg när läraren har misstankar om att en elev far illa är att på olika sätt kontakta sina lärarkollegor. Det kan handla om att uttrycka oro för elever under arbetslagsträffar eller informella diskussioner mellan lärare. Det kan även handla om att kontakta mentorn för klassen som berörda elever går i och meddela att det skett en olycka och en elev skadat sig, eller att läraren fått syn på utanförskap under lektionerna. Nästa nivå lärare ger information till är elevhälsopersonal, där kontakt sker genom *lokala anmälningssidor*. Läraren fyller i en rapport om händelsen i fråga, som sedan skickas till antingen elevhälsoteamet eller trygghetsteamet på skolan. Kommunikationen genom rapporter sker i förlängning av lärarens hantering av situationen:

Först så pratar ju jag med eleven, om jag vet vilken elev det är. Då pratar jag med den eleven och säger, det här måste bara upphöra. Hjälper inte det så lämnar jag över det här till trygghetsteamet, därför att det finns ju en elev till som känner sig kränkt naturligtvis i det här. (Lärare 4)

Det interna anmälningssystemet har således inte ett huvudsakligt syfte att stötta lärarens hantering, utan att flytta beslutsfattandet till en annan part i verksamheten. En aspekt inom temat anmäla är tidsbristen som är kopplad till anmälningssystemet och grundar sig i tiden det tar för läraren att skriva kränkingsrapporter:

Och sen blir det ju en extra belastning, alla dessa rapporter man gör, det tar tid alltså. Säg att du har planeringstid inbokad, det försvinner ju, glöm den. Då får du göra det på fritiden och sådär när du inte ska göra det. (Lärare 1)

Kommunikationen kan även ske i person, där läraren söker upp elevhälsopersonal och ger notis om misstankar om att barn far illa eller om händelser som redan ägt rum. Läraren kan här söka råd om tillvägagångssätt för hantering om en situation, där kurator kan bidra med samtalsstrategier, skolsköterska kan initiera arbete för att se om det finns en bakomliggande diagnos, och personal från trygghetsteam kan stötta på plats i klassrummet om situationer uppstår som stör undervisningen.

När elevhälsopersonal, inom ramen för temat, tar emot en kränkingsrapport handlar de likt lärare: först se hur de kan hantera situationen och sedan lämna vidare till annan elevhälsopersonal eller rektorn om situationen ej är löst. När rektorn tar emot information om fall eller misstankar om att elever far illa, kan det antingen vara genom kontakt med

elevhälsopersonal eller via kommunikation direkt från en lärare. I vissa fall där rektorn får information från lärare, antingen misstanke att ett barn far illa, eller att ett barn har farit illa, rapporterar rektorn på kommunala skolor vidare till kommunens förvaltning för skola. I situationer där det finns misstanke om att barn far illa och lagar bryts görs en anmälan till socialtjänsten, antingen anonymt av läraren eller av rektorn som representant för skolan:

Är det väldigt grova saker så har ju vi anmälningsplikt, det har ju alla lärare på skolan, vilket ämne man än är i. Eller vilken slags pedagog man än är, så har man ju alltid en anmälningsplikt. Där kan man ju anmäla som anonym eller som skola, då är det ju vår rektor som går in och gör det i så fall, om det är så att det behövs. (Lärare 4)

Således görs skolans formella anmälan av situationer där barn far illa till socialtjänsten av rektorn på skolan, medan enskilda lärare har möjlighet att anmäla situationer de upptäcker anonymt. En annan oberoende part att anmäla till utanför skolan är Skolinspektionen. Endast Lärare 4 uttryckte att skolan varit i kontakt med Skolinspektionen i relation till anmälan av situationer där barn far illa, dock utan personlig erfarenhet.

Anmälningssystemet i skolan fungerar för att säkerställa att situationer där barn far illa alltid ska hanteras, även om hanteringen kan ske på olika nivåer. Inom temat uttrycks ett upplevt stöd från rektor och elevhälsopersonal, där lärare uppmanas att ta kontakt vid minsta orolighet. Kommunikationen mellan lärare, elevhälsopersonal och rektor bidrar till att information om barn som far illa tas vidare inom systemet:

Så tar EHT-teamet upp det här [anmälan av situation där elever far illa] med rektorn som i sin tur pratar med dem, eller så skickas det till trygghetsteamet, så det skickas vidare, det släpps liksom inte. (Lärare 4)

Kommunikationen mellan parterna i skolan är grundläggande för att rätt åtgärder ska kunna tillämpas och att situationer inte får fortlöpa genom att falla mellan stolarna. Inom temat framkommer även att tydliga riktlinjer om hur lärare ska gå till väga med rapportering ger trygghet i hanteringen:

Vi vet ju vilken väg vi ska gå, vi vet hur vi ska lämna saker och ting vidare. Så det är väldigt klart och tydligt hur det går till. Vi följer ju den och vi ser ju också att det ger resultat, så det är ju en inarbetad rutin [...] (Lärare 4)

Det uttryckta stödet av systemet för anmälan som hantering illustrerar den centrala rollen tydliga rutiner har för lärare inom temat.

Temat består i flera aspekter som illustreras i lärares utsagor, där lärarens informerande roll och systemet med lokala anmälningssidor ligger i förgrunden. Läraren som informatör i en kedja av information är framstående inom temat, där såväl misstankar som erfarenheter av händelser lämnas vidare i systemet, där anmälningssidorna fungerar som forum för kommunikationen mellan parterna i skolan. Vidare rymmer även temat vikten av tydliga rutiner för ledare har att följa gällande anmälan.

4.1.3 Åtgärda

När situationer där barn far illa i skolan uppstår, utförs en rad hanteringar i form av åtgärder, både för att stoppa pågående situationer och för att säkerställa att situationen inte fortlöper. Genom anmälningssystemet i skolorna flyttas beslutsfattningen för vilken åtgärd som bör vidtas mellan olika parter i skolan.

De första typerna av åtgärder sker i klassrummet eller idrottshallen där situationen uppstår. I första hand är det läraren som bedömer vilken typ av åtgärd som är lämplig, där en tydlig hantering sker vid situationer som innefattas bråk mellan elever. När elever bråkar går läraren in med avsikt att stoppa den verbala eller fysiska konflikten för att kunna lösa situationen på plats. Om läraren avgör att situationen kräver hjälp från ytterligare personal, eller att hanteringen tar för mycket fokus och tid från undervisningen kontaktas elevhälsopersonal eller kollegor:

Men sen så om det skulle vara bråk så får man ju sätta ned foten och sen ta det.
Och vad som är så bra är att om det inträffar ett bråk på min lektion så tar jag upp min telefon, ringer trygghetsteamet och så är dem där på en minut och tar eleverna åt sidan. (Lärare 2)

Den initiala åtgärden vid situationer som stör undervisningen eller där elever riskerar att göra varandra illa, är således att *avbryta konflikten*, vilket även kan ta formen av tillsägningar eller konfliktlösande samtal. Ett andra steg blir att avlägsna en eller flera elever temporärt från undervisningen med hjälp av kollegor eller elevhälsopersonal.

Skräddarsydda åtgärder kan tillämpas vid specifika situationer där barn far illa som inte nödvändigtvis tar uttryck i direkta konflikter i undervisningen. En sådan situation uppstår när elever uttrycker rädsla för att vistas i skogen själva. En åtgärd innefattar då skuggning, där en lärare springer en bit bakom eleven i skogen:

[...] min naturliga respons var då att ge skuggning som vi ger till många elever som känner sig otrygga i skogen. Alltså har en lärare som springer lite längre bak finns och håller koll på dig, så du är aldrig själv i skogen. (Lärare 2)

Åtgärder kan formas efter specifika situationer, som skuggning för elever med rädsla för att vara ensamma i skogen, och därmed se till individuella elevers behov.

Rektorn har en *administrativ roll* i hanteringen av situationer där barn far illa i form av åtgärder, främst i förhållande till klagomål på lärare. Vid inkommen information att en lärare är inblandad i en situation där barn far illa, utreder rektorn situationen internt vilket sker i samband med en extern utredning om situationen anmäls till kommunens förvaltning för skola. Åtgärder inom ramen för rektorns ansvar innefattar dialog med läraren om händelsen eller omplacering av läraren i fråga:

Ja men vi har ju haft en annan situation också där det var barn som reagerade på en personal som jobbade hos oss vid ett flertal tillfällen. Jag vet inte heller faktiskt om det blev någon skriftlig anmälan, men jag vet ju att barnen reagerade och var hos rektorn [...] Det blev en omplacering sedan. (Lärare 3)

Omplacering som åtgärd används även för elever i vissa situationer. Om en elev fortsatt utsätter en annan elev och andra åtgärder inte fungerat, kan den elev som utsätter bli flyttad under en period för att inte träffa den elev som utsätts. Om situationer som uppstår inom idrottsämnet där elever riskerar att fara illa kan även elever bli temporärt avstängda från idrottshallen:

Det har också hänt att elever har blivit avstängda från idrottsämnet ur säkerhetssynpunkt. Då kan det handla om att man gör väldigt farliga saker i idrottshallen, att man inte lyssnar på vuxna och så gör man farliga saker. (Lärare 4)

I stället för att delta vid idrottsundervisningen i hallen, har då eleven i fråga fått gå ut med en pedagog och röra på sig utomhus, i parken eller skogen. Åtgärdens syfte blir att avlägsna eleven för att situationen inte ska fortlöpa, likt hanteringen där läraren får hjälp av kollegor att avlägsna eleven från undervisningen.

Åtgärder kan även ta former av hantering som går hand i hand med förebyggande arbete. För att stoppa kränkningar i miljöer i skolan där läraren inte närvarar, görs en rad åtgärder för att förebygga vidare utsatthet. Inom ramen för idrottsämnet är omklädningsrummet en plats där kränkningar sker utan att läraren vanligtvis har möjlighet att hantera det direkt. En åtgärd är att ha en vuxen närvarande i omklädningsrummen för att öka den upplevda känslan av trygghet hos elever och att kunna vara redo och hantera situationer som uppstår. Vidare tillämpas även andra förebyggande åtgärder för att öka tryggheten i omklädningsrummen, som att ta in mobiltelefoner och att det finns tillgång till enskilda omklädningsrum med dusch.

Inom ramen för skolverksamheten karakteriseras temat åtgärda genom direkta hanteringar av läraren. Att avbryta konflikter, även i samband med att skraddarsy åtgärder för specifika situationer, ligger i fokus för lärarens hantering. Rektorns hantering inom temat består däremot till stor del inom ramen för en administrativ roll, med omplacering av lärare och elever som konkreta hanteringar. Vidare är även en central aspekt av temat att åtgärder sker i samband med förebyggande arbete.

4.2 Idrottsföreningar

De teman som identifierades inom skolverksamheten återfinns också i idrottsföreningar: (i) samtala, (ii) anmäla, och (iii) åtgärda. Temana är benämnda utifrån identifierade mönster av hantering i anställda och förtroendevaldas utsagor, där varje tema representerar konkreta sätt att hantera av situationer där barn far illa.

4.2.1 Samtala

Temat samtala uttrycks på både ledar- och kanslinivå, och innefattar hanteringar där dialoger sker mellan olika parter inom verksamheten. Dialogerna har syfte att lösa konflikter, både genom att direkt samtala med inblandade parter och att allmänt föra en dialog i grupper för att adressera ett specifikt problem eller situation.

På ledarnivå består temat i grunden av att sitta ned med barnen och samtala om situationer som uppstår där barn riskerar att, eller redan har, fallit illa. Samtalen som ledarna för är av generell karaktär och styrs inte av utpräglade rutiner. En utmaning som tas till uttryck inom ramen för temat är att ledarna till stor utsträckning är ideella föräldrar eller unga engagerade, vilket utgör en risk för brist på erfarenhet av och kunskap om situationer där barn far illa. Centralt i temat på ledarnivå är att hanteringen genom samtal lutar på *stödet från kansliet*. Den anställda

personalen i föreningens kansli, ger ledare rådgivning och förslag på samtalsstrategier. En samtalsstrategi som personal från kansliet instruerat ledare att tillämpa bygger på att låta båda parter i en konflikt komma till tals:

[...] är det barn som är mobbad ska man prata med båda sidorna, när man upplever att de här barnen har varit involverade så man inte bara tar det ena. Så det har vi pratat en hel del med ledarna om och vi har haft sådana exempel som vi jobbat igenom. (Sportchef, förening 1)

Konfliktlösande samtal som ledare för med barn inom föreningen baseras på uppmaningar från kansliet. Inom temat samtala finns även en typ av dialog som ledare för med grupper som refererar tillbaka till satta regler för beteende. Genom dessa samtal kan ledare diskutera situationer som uppstår i gruppen och hänvisa tillbaka till regler de satt upp tillsammans, och på så vis nå fram till barnen och belysa hur ett beteende eller en situation inte är okej:

Men då har man satt sina spelregler och då är det väldigt lätt att gå tillbaka till det och följa upp med barnen. Okej det här hände idag, det var ju inte så vi sade att vi skulle jobba, det här var ett beteende som inte ... håller ni med. Så kan man ha den dialogen, så jobbar en del ledare. (Sportchef, förening 3)

Även om samtalet inte utgår från en utskrivna rutin, finns det ändå en kultur av hur situationer följs upp med hjälp av befintliga överenskommelser inom den enskilda gruppen.

På kanslinivå hanteras situationer där barn far illa, inom temat samtala, genom *dialog med olika parter*. Rutiner för samtal styr inte dialogens karaktär, men innefattar vilka parter som ska kopplas in i processen för att hantera situationen. Aspekten inom temat att rutinen styr samtalsparterna, illustreras i utsagor från Förening 2. Kansliet får kännedom om en händelse och samtalar då med det utsatta barnet med förälder och sedan ledaren. Ordningen av samtalen är viktig om ledaren är en del av problematiken i situationen, då en dialog med barnet och föräldrar bör ske först:

Där är det rutinen då att vi dels hör den gymnasten förstås, tillsammans med föräldrar. Sen så prata med ledaren, om det är ledaren som är problemet hör vi först med gymnasten och bestämmer tillsammans med gymnasten och föräldrarna hur vi ska gå vidare här. (Chefskanslist, förening 2)

Temat samtala inom idrottsföreningar karaktäriseras av *kulturstyrda rutiner*, där kansliet har utarbetade sätt att hantera situationer genom dialog med olika parter. Det finns en utmaning i

att hantera situationer genom dialog med gruppen i fråga, då barn som berättar om händelsen ibland inte vill att det ska komma fram att de berättat. Anställda från kansliet samtalar då med gruppen på två sätt: antingen direkt om den aktuella situationen, eller allmänt om beteende och hur man i gruppen ska vara mot varandra. Karaktären av samtalet avgörs av barnets önskan om anonymitet och diskretion.

En annan aspekt av temat samtala illustreras i kansliets stöttning vid dialog mellan ledare och barn. Om det uppstår situationer mellan ledare och barn som grundar sig i missförstånd eller oförståelse för den andra parten, stöttar kansliet med att samtala med både ledare och barn. Stöttningen består i ett medlande mellan parterna där barnet kan uppleva situationer på ett annat sätt än ledaren:

Hon känner ju den här känslan och du tycker inte att hon anstränger sig, då kanske du behöver bortse från den och gå tillbaka och ändå uppmuntra och prata, och så jobbar vi parallellt med båda. Man pratar liksom med gymnasten och så pratar man med ledaren och så går man fram växelvis lite grand och hjälper dem framåt. (Chefskanslist, förening 2)

Att personalen i kansliet blir en medlare mellan barn och ledare visar på ytterligare en form av samtal som hantering inom temat.

Temat samtala framhåller tre centrala aspekter av hantering inom idrottsföreningar. Den första aspekten är stödet från kansliet, där samtalsstrategier, råd och hjälp med att sätta upp spelregler att jobba med stöttar ledares hantering. Den andra att hanteringar inom tema samtala sker utifrån rutiner styrda av föreningens kultur och bygger på informella uppsatta regler och arbetsätt. Den tredje är att samtalen inom temat sker mellan flera olika parter inom, och utom verksamheten.

4.2.2 Anmäla

Inom idrottsföreningar innebär temat anmäla de hanteringar som tillämpas inom det system som finns i föreningarna för att föra vidare information om situationer där barn far illa, till andra parter inom, eller utanför, verksamheten. Likt skolverksamheten, syftar anmälningar inom idrottsföreningar att antingen be om hjälp i en specifik situation, eller att lämna över beslutsfattning.

På ledarnivå, inom temat anmäla, hanteras situationer där barn far illa genom att *kontakta kansliet*. Kontakten sker muntligt, bortsett från skriftlig dokumentering av situationen i syfte att underlätta kommunikation och uppföljning med en redogörelse för händelseförloppet. Dock är inte ledarens rapportering till kansliet detaljstyrd av rutiner, utan de policydokument som finns ger en yttlig beskrivning av tillvägagångssätt för att ge vidare information:

[...] i vår policy står det väl att ledare ska lyfta frågan, eller de ska föra vidare, men det står inte exakt hur. Så på det viset, nej vi har nog ingen riktigt bra rutinbeskrivning och vi gör dessutom lite olika i olika fall, det är lite situationsanpassat. (Sportchef, förening 3)

Ansvar landar då på respektive part hur kommunikationen ska ske, vilket lägger ett större ansvar på individerna i verksamheten. En utmaning som kommer till uttryck i temat anmäla är bristen på erfarenhet och kunskap hos ledare. I utmaningen ligger att ledare tenderar att vara försiktiga med att lyfta misstankar att ett barn far illa på grund av osäkerhet huruvida barnet faktiskt far illa. Osäkerheten i kombination med att kränkningar kan vara subtila, kan göra det svårt för ledare att både upptäcka och rapportera misstankar:

[...] de (barnen) börjar komma i den här åldern som man är ganska raffinerad, det är svårt att se de detaljerna. Är man då inte utbildad pedagog eller har jobbat i massor av år, då är det svårt ibland att se dem. (Chefskanslist, förening 2)

I vidare bemärkelse hanteras situationer inom temat anmäla, genom att kansliet stöttar ledare att ta upp misstankar genom att uppmana ledare att föra vidare saker de hör, eller ser, och reagerar på. När informationen involverar en ledare, kan eventuella huvudtränare eller teamledare sköta kontakten med kansliet.

En central aspekt av temat anmäla på kanslinivå, är att kansliet är den part som tar emot information om situationer när det är något som inte fungerar. Kansliet får information om situationer där barn far illa från den part som upptäcker att situationen, där både föräldrar, ledare och styrelse kontaktar kansliet när de upptäcker det:

Annars involveras jag ju framförallt när det är någonting som inte fungerar. Det eskaleras ju till mig från ledare eller så när de har situationer där de behöver hjälp, eller när jag blir kontaktad av föräldrar eller det kommer till kännedom till styrelsen om något som har hänt eller så, då hamnar det hos mig (Sportchef, förening 3)

Kansliet blir en mittpunkt i det interna anmälningssystemet inom idrottsföreningar, där även personal i kansliet informerar varandra när de får reda på att det finns misstankar, eller att en händelse redan skett. När informationen når kansliet, ser de också till att föräldrar till barnen i fråga blir kontaktade och att styrelsen får vetskap om situationen och vad som har hänt.

Temat anmäla rymmer även hantering genom formella anmälningar till socialtjänsten, så kallade orosanmälningar. Vid misstanke att barn far illa i hemmet eller att någon lag har brutits mot, ansvarar styrelsen i idrottsföreningarna för att anmäla. Processen för informationsflödet kring misstankar startar i den som upptäckt något, ofta ledaren, som kontaktar kansliet som i sin tur tar upp det med styrelsen. Även Riksidrottsförbundets visselblåsartjänst fungerar som oberoende part att vända sig till med anmälan fick utrymme inom temat anmäla i föreningsverksamheten. Utsagor kring erfarenhet av visselblåsartjänsten återfanns endast i förening 1, uttryckt av Sportchef 1 som beskriver erfarenheter begränsade till något fall, där hanteringen av situationen fortlöpte inom föreningen.

Således inbegriper temat anmäla de hanteringar där ledare ger information vidare till kansliet, och kansliet tar det vidare till styrelsen. Centralt i rutinerna för anmälningar inom föreningar är att information om händelser rapporteras till kansliet i första hand, där styrelsen kopplas in när en situation behöver tas vidare till parter utanför föreningen.

4.2.3 Åtgärda

Inom idrottsföreningar består temat åtgärda i huvudsak av hanteringar riktade mot en pågående situation med syfte att lösa en konflikt, eller som en reaktion på en situation med syfte att kontrollera fortsatta förlopp.

På ledarnivå hanteras situationer där barn far illa, inom temat, genom direkta åtgärder där händelserna äger rum. Åtgärderna består av att lösa konflikter internt inom grupper och att sära på barn som bråkar. Som åtgärd vid grupper som fortsatt har problem efter tidigare åtgärder, kan ledare jobba med att tillämpa *hanteringar som hindrar att situationen fortlöper*. I temat åtgärda kan hantering för att hindra ett oönskat förlopp i en grupp illustreras genom ett samarbete mellan ledare, kansli och styrelse i att sätta spelregler med barnen i grupperna. Spelreglerna syftar att ha en grund till vad som är okej och vad som inte är okej att göra i den specifika gruppen, vilket även möjliggör hantering genom samtal som syftar tillbaka till

överenskommelser, tidigare illustrerat i tema samtala. Att sätta upp spelregler kan fungera som förebyggande arbete, men även som åtgärd som hantering:

Men vi jobbar också i grupper med att sätta spelregler till exempel, att barnen tillsammans med sina ledare och kanske någon av oss anställda eller från styrelsen är ute i grupperna och bestämmer, hur vill vi ha det i vår grupp. Vi försöker göra det generellt, men vi tenderar det mer i de grupperna det är lite struligt. (Sportchef, förening 3)

Samarbetet mellan parter i idrottsföreningar karakteriserar temat åtgärda, där kansliet jobbar nära ledare ute i grupperna. Om situationer uppstår i en grupp jobbar kansliet med uppföljning på plats i grupperna och med att stötta ledare med att närvara för att se till att situationer inte fortgår. Vidare åtgärder som hantering som syftar att kontrollera fortsatt förlopp av en situation är att erbjuda barnen att byta grupp. Om problem uppstår mellan en ledare och barn, är det i första hand ledare som ska byta grupp, om kansliet anser att det är en lämplig åtgärd. När situationerna i stället sker mellan barn, blir då erbjudandet för barn att byta grupp åtgärden. Att byta grupp för ett barn sker i dialog med föräldrar och barnet i fråga och är en hantering som inte tillämpas i första hand:

Men det får ju inte vara så att ett barn är besvärlig i en grupp och då blir man flyttad, så det händer i undantagsfall, det kan jag säga. Det är inte som en daglig rutin. (Sportchef, förening 3)

På styrelsenivå sker hanteringar inom temat åtgärda främst om en ledare är inblandad i en situation där barn far illa inom verksamheten. En första åtgärd är att tillsammans med kansliet temporärt stänga av en ledare medan situationen utreds för att kunna få mer information om vad som har hänt. Beroende på hur allvarlig situationen är, tar styrelsen beslut om en ledare behöver lämna föreningen.

Hantering genom åtgärder tillämpas i idrottsföreningar för att stoppa konflikter och för att hindra att situationer fortlöper. Inom temat uttrycks ett samarbete mellan parter, där åtgärder tillämpas i såväl samråd som samarbete i praktiken. Det går också att se en dynamik i samarbetet, där styrelsen ansvarar för åtgärder när situationer inkluderar ledare.

4.3 Jämförelse av skolverksamheten och idrottsföreningar

En av frågeställningarna i denna uppsats var att diskutera skillnader och likheter mellan skolans och idrottsföreningars hantering av situationer där barn far illa. Skolverksamheten och

idrottsföreningar hanterar på ett övergripande plan situationer där barn far illa på jämförbara sätt – genom att samtala, anmäla och åtgärda. De övergripande temana för hantering inom organisationerna har därför samma benämning. Dock har sammansättningen och detaljerna inom respektive tema vissa distinkta skillnader vilka kommer att tydliggöras nedan.

I temat samtala ser vi att hantering genom samtal är ett grundläggande sätt att hantera situationer där barn far illa i såväl skola som förening, där likheter finns i typen av samtal. Tillsäringar är en tydlig del i att samtala som hantering inom skolan, men får inte lika mycket utrymme i föreningar, där främst dialoger med barnen framhävs. De konfliktlösande samtalen som beskrivs i temat samtala i respektive organisation har både likheter och skillnader, där det inom föreningar tillämpas allmänna samtalsstrategier, styrda av informella rutiner. Även i skolan finns det allmänna samtalsstrategier, baserade på lärarens professionalitet, men där finns också tydliga strategier för att samtala utifrån formella rutiner som kan gälla samtlig pedagogisk personal inom verksamheten. En likhet vi kan se i de två organisationerna är den stöttning lärare och ledare har från elevhälsopersonal respektive kansli, där samtalsstrategier och stöd i dialoger med barn finns att tillgå.

Anmäla som hantering uttrycks i respektive tema inom skola och förening, där en framstående skillnad är hur formella de interna anmälningssystemen är. I skolan ser vi lokala anmälningssidor där lärare skickar rapporter om kränkningar och incidenter, medan föreningarna har en informell kommunikation. En direkt muntlig rapportering sker dock även i skolans verksamhet. I utsträckning av skillnader i system, är rutinerna för rapportering tydliga i skolan, både till vem och hur rapporteringen ska gå till. I föreningar däremot, styr rutinerna inte lika tydligt hur kommunikationen ska ske, även om det uttrycks vilka parter rapporter ska avläggas till.

I det sista temat, åtgärder, hanterar skolan och föreningar situationer där barn far illa på ett i stort liknande sätt. Båda organisationerna jobbar med hanteringar i syfte att stoppa konflikter och hanteringar i syfte att hindra att situationer fortsätter ske. De enskilda hanteringarna liknar varandra både när det gäller att lösa konflikter, som att ta isär barn, och när det gäller att hindra att situationer fortsätter uppstå, som närvaro av vuxen i omklädningsrummet i skolan och under träning i föreningar.

5. Diskussion

Syftet med studien var att bidra med kunskap om skolans och idrottsföreningars verksamhet avseende barnskyddsarbete för att få syn på hur organisationerna hanterar situationer där barn far illa. Följande avsnitt består av fyra delar: resultatdiskussion, metoddiskussion, studiens kunskapsbidrag och rekommendationer.

5.1 Resultatdiskussion

Resultatet visar att hanteringen av situationer där barn far illa i idrottsmiljöer är jämförbar i skola och idrottsförening. Hanteringen sker på tre motsvarande nivåer i organisationerna: rektor, elevhälsopersonal och lärare, respektive styrelse, kansli och ledare. Teman med samma benämning lyfts från materialet i både skola och förening, även om innehållet skiljer sig på vissa punkter.

I föreningarna illustrerades en brist på rutinstyrd hantering inom samtliga teman. Inom temat samtala fanns ingen hantering fastställd i rutiner från styrdokument eller policyer, där ledares och kansliets samtalsstrategier utgick från arbetskulturen i föreningen. Det lokala anmälningssystemet i föreningarna var rutinbelagt i styrdokument i relation till vilka parter kommunikationen ska gå mellan, men specificerade inte hur kontakten skulle se ut. När det gäller åtgärder hanterade ledare och kansli i samråd, men inte utifrån formella rutiner. En risk uppstår här när ledare inom ungdomsidrott i stor utsträckning är unga eller engagerade föräldrar med begränsad kunskap och erfarenhet, både för att upptäcka och hantera situationer där barn far illa. Även om föreningar jobbar med material från Riksidrottsförbundet eller respektive specialidrottsförbund, finns en risk att implementeringen av policyer inte blir tillräcklig utan stödet från ett formellt system på lokal nivå. Implementeringen är speciellt viktig att underbygga med lokalt stöd då tidigare forskning identifierat en svaghet i idrottsorganisationers och föreningars realisering av policyer, både nationellt (Redelius, 2012; Elvin, 2011) och internationellt (Donnelly et al., 2016). Bristen på stöd kan vara av extra stor betydelse för ledare som tidigare rapporterats ha svag tillit till sin egen förmåga att identifiera situationer där barn far illa (Nurse, 2018).

I skolan ser vi i samtliga teman en struktur för hantering, där såväl samtalsstrategier som anmälningssystem och åtgärder tydligt förankras i lokala rutiner. De lokala rutinerna är centrala för att upptäcka en skillnad mellan systemen i skola och förening, speciellt då systemen har liknande drag på policynivå. Rapporteringen av situationer där barn far illa regleras av

skollagen 6 kap. (SFS 2010:800) i skolan och beskrivs av Riksidrottsförbundet (2019d) i föreningsidrotten, där motsvarande kedja av information benämns. Hur kommunikationen ska ske är dock reglerad av lokala rutiner, där resultaten från den rådande analysen bidrar med insikt i en skillnad mellan organisationerna. De etablerade lokala anmälningssidor och rutinstyrda samtalsstrategier som uttrycktes inom temana samtala och anmäla i skolverksamheten, var två av de mest framträdande skillnaderna mot föreningsverksamheten. Inom tema samtal i skolverksamheten uttrycktes ett konkret exempel på en samtalsstrategi som samtlig personal använder. Strategin gick ut på att låta barn i olika konflikter yttra sin egen version av händelsen för att säkerställa att läraren, eller annan personal, lyssnar och bekräftar barnens upplevelser. Även i föreningsverksamheten uttrycktes samtalsstrategier med fokus på att lyssna in barnen, men saknaden av en tydlig rutin att följa medför risken att anställda och engagerade inte tillämpar liknande strategier som hantering av situationer där barn far illa. Just att lyssna på barns upplevelser i idrottsmiljöer blir fundamentalt i föreningskontexten, som tidigare forskning kopplat till tystnadskulturer (McPherson et al., 2017).

I skolan lyfts stöd från kollegor, elevhälsopersonal och rektor inom ramen för samtliga teman: samtala, anmäla och åtgärda. I temat samtala stöttar elevhälsopersonal med strategier som lärare kan använda i specifika situationer och kollegor stöttar varandra med att samtala med elever under lektionstid. Kulturen i lärarlag och möjligheten att diskutera misstankar lärare sinsemellan framkommer också, vilket stämmer överens med resultaten från Fletcher (2013) där kollegialt arbete identifierades som en viktig faktor för att implementera policyer och riktlinjer kring barnskyddsarbete. Vidare kan vi se en koppling till Walsh et al. (2006) organisatoriska faktorer för anmälan av situationer där barn far illa inom skolverksamheten, där rektorns stöd påverkar lärares hantering inom ramen för anmälan. I temat anmäla finner vi lärares utsagor som uttrycker ett upplevt stöd från rektor och elevhälsopersonal som en möjlighet till att anmäla situationer och föra vidare misstankar. Walsh et al (2006) nämner även policydokument för personalens arbete som en avgörande faktor för hantering av situationer där barn far illa. Inom samtliga teman finns ett tydligt system och rutiner för hantering i skolan, där specifika samtalsstrategier och anmälningssidor för att lämna rapporter gör den förväntade hanteringen tydlig.

Stöd från kollegor i organisationen ser vi även i föreningar, främst inom temana samtala och åtgärda. Likt stödet i skolverksamheten får ledare stöttning med förslag på samtalsstrategier och rådgivning, här från de anställda i föreningens kansli. Inom temat åtgärda framkommer ett

nära arbete mellan kansli och ledare, där närvaro ute i grupper och uppföljningsarbete sker i samverkan. En stor skillnad mellan stödet i organisationerna är dock kompetensen som de anställda har. I skolan finns utbildade kuratorer, sjuksköterskor och personal som är heltidsanställda för att jobba med elevhälsoarbete, medan tjänsterna i kansliet inom föreningar inte har en given ram för kompetens och även inrymmer administrativa frågor. Även om administrativ personal i tidigare forskning rapporterats som kunnig i policydokument för trygg idrott (Noble & Vermillion, 2014), finns det utrymme för varierande kvalitet på stöd som ledare får.

En utmaning som lyfts i temat anmäla inom idrottsföreningar är en försiktighet att lyfta misstankar om barn som far illa, grundad i en osäkerhet för bedömningen av situationen, vilket överensstämmer med tidigare forskning som lyfter bristande självförtroende hos ledare (Nurse, 2018). Samma utmaning adresserades i en utvärdering av ett utbildningsprogram för idrottsledare med syfte att se hur utbildning kan förbättra ledares kunskap och hantering av situationer där barn far illa (Anderson-Butcher et al., 2017). Resultaten visade att en kortare utbildning gav ledarna ökad förmåga att identifiera tecken på att barn far illa, samt upplevd ökad kunskap. Således kan det finnas utvecklingspotential och fördelar att hämta för föreningar när det gäller att utbilda ledare.

Temat anmäla inom föreningsverksamheten tydde på bristande erfarenhet av kontakt med visselblåsartjänsten i föreningarna, där kontakt med Riksidrottsförbundets visselblåsartjänst (2019d) endast uttrycktes inom en förening. Att situationen i fråga dessutom fortsatt hanterades inom föreningen, går även att koppla till Donnelly et als (2016) beskrivning för avsaknad av oberoende parter i anmälningssystem i organiserad idrott. För att vidare undersöka och dra kopplingar mellan den svenska kontexten och Donnelly et als (2016) rapportering av betydelsen av oberoende parter att vända sig till med anmälan av situationer där barn far illa inom föreningsidrotten, samt bristande system för att hålla föreningar som avstiger från bestämmelser ansvariga, vore det av betydelse att i framtida forskning undersöka 1) i vilken utsträckning visselblåsartjänsten utnyttjas, och 2) vad som händer med anmälan och tips som når idrottsombudsmannen via visselblåsartjänsten.

Vidare kan vi se likheter mellan de två verksamheterna inom ramen för temat åtgärda. De hanteringar som förekom i skola respektive förening kunde delas upp i två huvudsyften, att stoppa konflikter och att hindra situationer från att fortlöpa. De föreskrifter skolor har att följa för åtgärder fokuserar på förebyggande arbete, där skollagen 6. Kap § 8 beskriver att

huvudmannen ska upprätta planer för det förebyggande arbetet kring kränkande behandling av elever (SFS 2010:800). I temat åtgärda framkom hantering som relaterar till förebyggande arbete, exempelvis en vuxens närvaro i omklädningsrum. Även föreningars hantering med att ha vuxet stöd från kansliet närvarande vid träningar kan kopplas till styrande dokument, då Riksidrottsförbundet (2019c) hänvisar till förebyggande arbete vid beteende som elaka kommentarer och utfrysning. Vidare kan vi även se hur Riksidrottsförbundets (2019b) råd att temporärt stänga av ledare som misstänks agerat oönskat i situationer tillämpas inom temat åtgärda i föreningsverksamheten. Vad det gäller åtgärder som hantering av situationer där barn far illa, kan vi se en koppling mellan styrande dokument och de hanteringar som resultatet i den rådande studien pekar på. En skillnad att lyfta är dock att de åtgärder med syfte att stoppa konflikter inte med samma utsträckning finns återspeglad i skollagen (SFS 2010:800) eller Riksidrottsförbundets dokument (2019a; 2019b; 2019c)

5.2 Metoddiskussion

Metoddiskussionen ämnar problematisera studiens metodologiska val och även diskutera studiens begränsningar när det gäller val av metod. Till att börja med gav givetvis inte studien en blick över hela barnskyddsarbetet i skola och idrottsförening. Då fokus låg på hantering av situationer där barn far illa, gavs inte lika mycket utrymme till det förebyggande arbetet. Vidare går det att föra resonemang kring urvalet, då det inom föreningar intervjuades personer med olika roller, vilket kan göra en jämförelse mer otydlig. Dock ansågs det viktigare att personerna som intervjuades inom föreningar bedömdes som kunniga och erfarna i organisationens barnskyddsarbete, vilket motiverade ett urval som kan skilja sig mellan föreningar. Ett flexibelt urval kan ytterligare motiveras i likhet med ett bekvämlighetsurval (Given, 2008) där faktorerna tid och omfattning av uppsatsen var betydande. Att intervjuerna genomfördes via videosamtal behöver också adresseras och där frågan hur det möjligtvis kunde påverka resultatet. Där menar dock Bryman (2018) att intervjuer via videosamtal liknar intervjuer i person och att det inte behöver vara svårare att upprätta en god relation till deltagaren. Gällande etiska överväganden bör även respondentvalidering lyftas. Bryman (2018) menar att en del i studiens tillförlitlighet är möjligheten för deltagarna att granska och ge kommentarer på ett utkast av arbetet. Med tanke på tidsramen var det svårt att kunna ge deltagarna denna möjlighet, men deltagarna försäkrades i stället att det slutliga arbetet skulle delas med dem när det var färdigställt.

För att öka studiens tillförlitlighet, använde jag mig av Nowell et als (2017) medel för att nå tillförlitlighet i faserna av den tematiska analysen. Nowell et al. (2017) förklarar begreppet

tillförlitlighet som ett sätt att legitimera sin forskning för andra forskare, yrkesutövare och allmänheten genom att övertyga läsaren att det aktuella kunskapsbidraget är värt att bry sig om. Till en början dokumenterades reflektioner och tankar i det initiala mötet med materialet, vilken bestod av kommentarer och markeringar av utsagor som relaterade till forskningsfrågorna och reflekterade hanteringar. Dokumentationen stärkte studiens tillförlitlighet genom att bidra till en transparent redogörelse för forskningsprocessen. För att understryka kopplingen mellan materialet och resultatet, var det även viktigt att tydligt presentera hur koder och teman utvecklats. Således beskrevs processen från att identifiera enskilda koder i materialet genom att se hur utsagor reflekterade aspekter av hantering, till att de identifierade koderna sorterades i olika nivåer för att sedan upptäcka mönster som ledde till konkreta hanteringar uttrycka i teman.

Slutligen bör studiens jämförande element diskuteras, där två olika verksamheter ställdes mot varandra för att identifiera utvecklingsmöjligheter i respektive arbete med hantering av situationer där barn far illa. Å ena sidan skiljer sig verksamheterna i termer av tillgång till resurser, styrande dokument och professionen hos anställda och engagerade. Å andra sidan bedriver både skolan och idrottsföreningar barnidrott där flera liknande faktorer rapporterats påverka barnens trygga miljö, exempelvis tävlingsfokus (Skolinspektionen, 2018; Redelius, 2012), tystnadskultur (Fuller et al., 2013; McPherson et al., 2017) och brist på självförtroende att upptäcka situationer där barn far illa hos lärare (Bibou-Nakou & Markos, 2017) och ledare (Nurse, 2018). Vidare var de identifierade temana i respektive verksamhet jämförbara, där de huvudsakliga typerna av hantering – samtala, anmäla och åtgärda – återfanns i både skola och förening. Ett jämförbart resultat tyder på att personerna som intervjuades i skola och idrottsförening gav kunskap om samma objekt, hantering av situationer där barn far illa i idrottsmiljöer, trots deras roller var verksamma på olika nivåer i verksamheterna.

5.3 Studiens kunskapsbidrag

Implikationer av hanteringen som framkommer i resultatets teman går att diskutera för såväl skola som idrottsföreningar. Från temat anmäla inom respektive verksamhet framkom en nyanserad syn, med både för- och nackdelar, av anmälningssystemens struktur. I skolan uttrycktes en brist på tid för att rapportera situationer på lokala anmälningssidor, där kravet på att anmäla varje enskild kränkning som förekom i klassrummet genererade en ökad arbetsbelastning. Således finns en antydning till risk för att händelser kan falla mellan stolarna om lärare inte hittar sätt för att skapa tid för att skriva rapporter. I föreningar däremot, ser vi hur anmälningssystemet inte är lika strukturerade, där konkreta vägar för kommunikation vid

rapportering inte är lika utpräglade i rutiner. En liknande brist i struktur för rutiner inom föreningar uttrycktes även inom temat samtala, där samtalsstrategier var kopplade till stödet från kansliet och inte grundat i rutiner. Om rutiner för hantering av situationer där barn far illa inte är tydliga blir det upp till varje ledare eller kanslipersonal att själv avgöra hur situationer ska hanteras. Således läggs ett stort ansvar på föreningens engagerade att vara medvetna om riktlinjer och rekommendationer för att kunna agera utifrån Riksidrottsförbundets policydokument som *Skapa trygga idrottsmiljöer* (2019c) och *Idrotten vill* (2019a). Tydliga rutiner skulle kunna fungera som en länk mellan policydokument och hantering i verksamheten för att säkerställa att rekommendationer och riktlinjer följs.

Inom skolan finns även en risk att undervisningen påverkas negativt om idrottslärare behöver ta tid från lektionen för att hantera situationer som uppkommer. Både inom temat samtala och temat åtgärda uttrycktes ett stöd från skolans trygghetsteam, som kunde stötta med hanteringar som att gå undan och prata med elever och stoppa konflikter. Således fungerade arbetet mellan lärare och elevhälsopersonal för att ge mer tid till undervisningen och gav läraren möjlighet att fortsätta med lektionen.

5.4 Rekommendationer

Utifrån resultaten i denna studie och föreliggande diskussion ges följande rekommendationer till skol- respektive föreningsverksamheter:

- Skolor rekommenderas säkerställa att det finns ett fungerande stöd från elevhälsopersonal för att ge lärare mer tid till undervisning, exempelvis genom att implementera ett trygghetsteam som kan ge stöttning i klassrummet.
- Idrottsföreningar rekommenderas utveckla tydliga rutiner för hantering av situationer där barn far illa, exempelvis hur kommunikationen mellan olika parter i det lokala anmälningssystemet ska ske och vilka samtalsstrategier som ska implementeras av ledare, kanslipersonal och andra ideellt engagerade.
- Idrottsföreningar rekommenderas fokusera på utbildning av ledare, där ökad kunskap om tecken på att barn far illa kan öka ledares självförtroende och motivera rapportering av misstankar.

- Idrottsföreningar rekommenderas utse ansvariga personer för att arbeta med trygghetsfrågor och stötta övriga anställda och engagerade i hantering av situationer där barn far illa, där trygghetsteam i skolverksamheten med fördel kan användas som inspiration

6. Slutsatser

Syftet med uppsatsen var att bidra med kunskap om skolans och idrottsföreningars verksamhet avseende barnskyddsarbete för att få syn på hur organisationerna hanterar situationer där barn far illa. Genom att intervjua idrottslärare, samt anställda och förtroendevalda inom idrottsföreningar, besvarades forskningsfrågorna: hur hanteras situationer där barn far illa inom idrottsföreningar respektive idrottsämnet i grundskolan? Och, vilka likheter och skillnader finns mellan skolans och idrottsföreningars hantering av situationer där barn far illa i idrottsmiljöer? Den första forskningsfrågan besvarades genom den tematiska analysen, där tre motsvarande teman av hantering uppstod i respektive verksamhet: samtala, anmäla och åtgärda.

Den andra forskningsfrågan besvarades genom att jämföra innehållet i de motsvarande temana. Verksamheterna hanterade situationer där barn far illa på jämförbara sätt, där huvuddragen var av liknande karaktär, indikerat av likheten av benämning för temana. Flera återkommande hanteringar fanns i verksamheterna, exempelvis samtalsstrategier, stöttning från kollegor och åtgärder i form av att ta isär barn i konflikt. Vid granskning av detaljerna för hanteringen identifierades dock flera framstående skillnader, med fokus på rutiner och stöttning av arbetet med hantering. I dessa två områden synliggjordes utvecklingsområden, framför allt i föreningsverksamheten. Rutiner inom ramen för temat samtala och anmäla inom föreningsverksamheten var bristande i termer av att vara tydliga och konkreta, specifikt gällande hur anmälan och misstankar ska föras vidare inom anmälningssystemet och vilka samtalsstrategier som bör tillämpas i samtal med barn. I båda fallen rekommenderades idrottsföreningar hämta inspiration från skolverksamhetens detaljerade rutiner. Även i frågan om stöttning i arbete med hanteringar rekommenderades idrottsföreningar att dra lärdom av skolan, främst genom att utse ansvariga personer i verksamheten för att arbeta med trygghetsfrågor, likt trygghetsteamet som beskrivits inom skolverksamheten.

Avslutningsvis föreslås framtida forskning att undersöka hur parterna utanför skol- respektive föreningsverksamheten hanterar anmälningar om situationer där barn far illa, då den rådande studien är begränsad till hanteringen inom skola och förening. Kunskap om arbetet i de oberoende instanserna som Skolinspektionen och idrottsombudsmannen skulle kunna utvidga resultaten från denna studie. Vidare föreslås även att komplettera resultaten från denna studie genom att undersöka hanteringen av situationer där barn far illa i idrottsmiljöer i flera skolor och idrottsföreningar med varierande storlek, tillgång till resurser samt olika inom idrotter.

Referenslista

- Alexander, K., Stafford, A., & Lewis, R. (2011). *The experiences of children participating in organised sport in the UK*. London: NSPCC. Hämtad från <https://thecpsu.org.uk/resource-library/research/experiences-of-children-participating-in-organised-sport-in-the-uk/>
- Anderson-Butcher, D., Wade-Mdivanian, R., Davis, J., Paluta, L., Gibson, A., & Wilson, M. (2017). Building coaches' skills in addressing child abuse and neglect. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 88(9), 8-13. <https://doi.org/10.1080/07303084.2017.1367740>
- Bibou-Nakau, I., & Markos, A. (2017). Greek teachers' experience and perceptions of child abuse/neglect, *Advances in School Mental Health Promotion*, 10(4), 265-282. <http://dx.doi.org/10.1080/1754730X.2017.1333916>
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (3. uppl.). Stockholm: Liber AB.
- Donnelly, P., Kerr, G., Heron, A., & DiCarlo, D. (2016) Protecting youth in sport: an examination of harassment policies. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 8(1), 33-50. <https://doi.org/10.1080/19406940.2014.958180>
- Donnelly, P., & Kerr, G. (2018) *Revising Canada's policies on harassment and abuse in sport: A position paper and recommendations*. Centre for Sport Policy Studies Position Papers. Toronto: Centre for Sport Policy Studies, Faculty of Kinesiology and Physical Education, University of Toronto.
- Edlund, K., & Winter, M. (2020). *Idrottsmiljö och hälsa inom svensk konståkning: Slutrapport 26 juni 2020*.

<https://www.svenskkonstakning.se/svenskakonstakningsforbundet/konstakningen/vardegrund/Externutredning/>

Eliasson, I. (2016). *Emotional abuse in Swedish child sport – existence, experiences and effects* (No. P2016-0131). Centrum för Idrottsforskning.

<https://centrumforidrottsforskning.se/research/emotional-abuse-in-swedish-child-sport-existence-experiences-and-effects/#>

Eliasson, I. (2017). The gap between formalised children's rights and children's real lives in sport. *International Review for the Sociology of Sport*, 52(4), 470-496.

<https://doi.org/10.1177/1012690215608516>

Elvin, G. (2011) Möjligheternas dokument. I J. R, Norberg & J, Philblad (red.), *För barnets bästa: En antologi om idrott ur ett barnrättsperspektiv* (s. 145-154). Stockholm: Centrum för idrottsforskning.

Fletcher, S. (2013). Touching practice and physical education: Deconstruction of a contemporary moral panic. *Sport, Education and Society*, 18(5), 694-709.

<https://doi.org/10.1080/13573322.2013.774272>

Flygare, E., & Johansson, B. (2013). Långvarig utsatthet drabbar hårt. I *Kränkningar i skolan: Analyser av problem och lösningar* (s. 68-90). Stockholm: Skolverket.

Fuller, B., Gulbrandson, K., & Herman-Ukasick, B. (2013). Bully prevention in the physical education classroom. *Strategies: A Journal for Physical and Sport Educators*, 26(6),

3-8. <https://doi.org/10.1080/08924562.2013.839425>

Given, L. M. (red.) (2008), *The Sage encyclopedia of qualitative research method: Volumes 1 & 2*. California: Sage Publications.

- Greco, A.M., Pereda, N., & Guilera, G. (2020). Detection and reporting potential child and youth victimization cases from school: The role of knowledge. *Children and Youth Services Review, 119*. <https://doi.org/10.1016/j.chidyouth.2020.105499>
- Hartill, M., & Lang, M. (2018). Reports of child protection and safeguarding concerns in sport and leisure settings: An analysis of English local authority data between 2010 and 2015. *Leisure Studies, 27*(5). <https://doi.org/10.1080/02614367.2018.1497076>
- Hastie, P., & Glotova, O. (2012) Analysing qualitative data. I Macdonald (red.) *Research methods in physical education and youth sport* (309-320). New York: Routledge.
- Hastie, P., & Hay, P. (2012) Qualitative Approaches. I Macdonald (red.) *Research methods in physical education and youth sport* (79-94). New York: Routledge.
- Hägglund, S., Quennerstedt, A., & Thelander, N. (2013). *Barns och ungas rättigheter i utbildning*. (1. uppl.). Malmö: Gleerup.
- Jiménez-Barbero, J. A., Jiménez-Loaisa, A., González-Cutre, D., Beltrán-Carillo, V. J., Llor-Zaragoza, L., & Ruiz-Hernández, J. A. (2020). Physical education and school bullying: A systematic review. *Physical Education and Sport Pedagogy, 25*(1), 79-100. <https://doi.org/10.1080/17408989.2019.1688775>
- Johansson, S., & Lundqvist, C. (2017). Sexual harassment and abuse in coach-athlete relationships in Sweden. *European Journal for Sport and Society, 14*(2), 117-137-
<https://doi.org/10.1080/16138171.2017.1318106>
- Kenny, M. C. (2001) Child abuse reporting: Teachers' perceived deterrents. *Child Abuse & Neglect, 25*(1), 81-92. [https://doi.org/10.1016/S0145-2134\(00\)00218-0](https://doi.org/10.1016/S0145-2134(00)00218-0)
- Kvale, S. (2007). *Doing interviews*. (1. uppl.) Thousand Oaks, California: Sage Publications.

- McPherson, L., Long, M., Nicholson, M., Cameron, N., Atkins, P., & Morris, E. M. (2017) Secrecy surrounding the physical abuse of child athletes in Australia. *Australian Social Work*, 70(1), 42-53. <https://doi.org/10.1080/0312407X.2016.1142589>
- Mountjoy, M., Brackenridge, C., Arrington, M., Blauwet, C., Carska-Sheppard, A., Fasting, K., (...) Budgett, R. (2016). International olympic committee consensus statement: Harrassment and abuse (non-accidental violence) in sport. *British Journal of Sports Medicine*, 50, 1019-1029. <https://doi.org/10.1136/bjsports-2016-096121>
- Noble, J., & Vermillion, M. (2014) Youth sport administrators' perceptions and knowledge of organizational policies on child maltreatment. *Children and Youth Services Review*, 38(1), 52-57. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2014.01.011>
- Nowell, L. S., Norris, J. M., White, D. E., & Moules, N. J. (2017). Thematic analysis: Striving to meet the trustworthiness criteria. *International Journal of Qualitative Methods*, 16, 1-13. <https://doi.org/10.1177/1609406917733847>
- Nurse, A. M. (2018) Coaches and child sexual abuse prevention training: Impact on knowledge, confidence, and behavior. *Children and Youth Services Review*, 88, 395-400. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2018.03.040>
- Piper, H., Taylor, B., & Garratt, D. (2011). Sports coaching in risk society: No touch! No Trust!. *Sport, Education and Society*, 17(3), 331-345. <https://doi.org/10.1080/13573322.2011.608937>
- Redelius, K. (2012). *Idrottsledarna och barnkonventionen: Om idrottande och barns rättigheter*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.
- Redelius, K. (2011) Idrottens barn – fria från kränkningar? En internationell utblick om idrott och FN:s barnkonvention. I J. R. Norberg & J. Philblad (red.), *För barnets bästa: En*

antologi om idrott ur ett barnrättsperspektiv (s. 11-27). Stockholm: Centrum för idrottsforskning.

Regeringskansliet. (2020) *Barnkonventionen som svensk lag*. Hämtad från

[https://www.regeringen.se/regeringens-politik/barnkonventionen-som-svensk-lag/#:~:text=Lagen%20\(2018%3A1197\)%20om,r%C3%A4ttigheter%20som%20f%C3%B6lj%20av%20barnkonventionen.](https://www.regeringen.se/regeringens-politik/barnkonventionen-som-svensk-lag/#:~:text=Lagen%20(2018%3A1197)%20om,r%C3%A4ttigheter%20som%20f%C3%B6lj%20av%20barnkonventionen.)

Riksidrottsförbundet. (2019a). *Idrotten vill*. RF, Stockholm.

Riksidrottsförbundet. (2019b). *RF:S Stadgar i lydelse efter RF-stämman 2019*. RF, Stockholm.

Riksidrottsförbundet. (2019c). *Skapa trygga idrottsmiljöer*. RF, Stockholm

Riksidrottsförbundet. (2019d). *Trygg idrott*. Hämtad från

<https://www.rf.se/RFarbetarmed/Tryggidrott>

Riksidrottsförbundet. (2021). *Om Riksidrottsförbundet*. Hämtad från

<https://www.rf.se/omriksidrottsforbundet/>

Roberts, V., Sojo, V., & Grant, F. (2018). Organisational factors and non-accidental violence in sport: A systematic review. *Sport Management Review*, 23(1), 8-27.

<https://doi.org/10.1016/j.smr.2019.03.001>

SFS 2008:567. Diskrimineringslag. Stockholm: Arbetsmarknadsdepartementet MRB.

SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Skolinspektionen. (2015). *Trygghet: Fördjupad analys av skolenkäten*. Dnr 2015:2159.

Skolinspektionen. (2018). *Kvalitetsgranskning av ämnet idrott och hälsa i årskurs 7-9*. Stockholm: Skolinspektionen.

- Skolinspektionen. (2020). *Lämna uppgifter om missförhållanden*. Hämtad från <https://skolinspektionen.se/rad-och-vagledning/missforhallanden-i-skolan/lamna-uppgifter/>
- Skolverket. (2019). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: Reviderad 2019*. Stockholm: Skolverket.
- Solstad, G. M. (2019). Reporting abuse in sport: A question of power? *European Journal for Sport and Society*, 16(3), 229-246. <https://doi.org/10.1080/16138171.2019.1655851>
- Stafford, A., Alexander, K., & Fry, D. (2015). 'There was something that wasn't right because that was the only place I ever got treated like that': Children and young people's experiences of emotional harm in sport. *Childhood*, 22(1), 121-137. <https://doi.org/10.1177/0907568213505625>
- Taylor, W., Piper, H., & Garratt, D. (2014). Sports coaches as 'dangerous individuals'—practice as governmentality. *Sport, Education and Society*, 21(2), 183-199. <https://doi.org/10.1080/13573322.2014.899492>
- UNICEF Sverige. (2009). *Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter*. Stockholm: UNICEF Sverige.
- Walsh, K., Farrell, A., Bridgstock, R., & Schweitzer, R. (2006). The contested terrain of teachers detecting and reporting child abuse and neglect. *Journal of Early Childhood Research*, 4(1). <https://doi.org/10.1177/1476718X06059790>
- Webster, S.W., O'Toole, R., O'Toole, A.W., & Lucal, B. (2005). Overreporting and underreporting of child abuse: Teachers' use of professional discretion. *Child Abuse and Neglect*, 29, 1281–1296. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2004.02.007>

Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Öhman, M. (2017). Losing touch – Teachers' self-regulation in physical education. *European Physical Education Review*, 23(3), p. 297-310.

<https://doi.org/10.1177/1356336X15622159>

Bilaga 1

Intervjuguide

Inledande frågor

<p>Kan du berätta lite om din roll i verksamheten?</p> <ul style="list-style-type: none">• Hur ditt dagliga arbete ser ut?	<ul style="list-style-type: none">• Ideell eller anställd representant
<p>Vad är dina erfarenheter av barnskyddsarbete i verksamheten du jobbar i?</p>	<ul style="list-style-type: none">• Handlar om både aktiv-aktiv och ledare-aktiv.• Emotionella övergrepp (negligering, krav på orimliga prestationer, gester, utanförskap, uteslutning om man inte följer krav på närvaro, minskad tid för återhämtning, ingen möjlighet att kombinera skolgång med satsning)
<p>På vilket sätt tycker du att barnskyddsarbete är viktigt inom verksamheten du jobbar i?</p> <ul style="list-style-type: none">• Kan du peka ut någon situation i er verksamhet som riskerar barnens trygga idrottsmiljö?	<p>... för olika slags händelser</p> <p>Mobbning</p> <p>Kränkningar</p> <p>Sexuella trakasserier</p> <p>Våld</p> <p>... i olika situationer</p>
<p>Vilket ansvar tycker du att din roll i verksamheten har i barnskyddsarbetet?</p>	

Tema lärare / ledare

Vilket stöd finns i er förening för att identifiera situationer där barn far illa?	... för olika slags händelser Mobbning Kränkningar Sexuella trakasserier Våld
Upplever du några utmaningar i din roll för att upptäcka situationer där barn far illa?	... för olika slags händelser Mobbning Kränkningar Sexuella trakasserier Våld
Hur ser rutinerna ut för lärare/ledare att agera om de upptäcker en situation där barn far illa?	anmäler? samtalar? går emellan? vilka parter kopplas in?
Vilka utmaningar upplever du i din roll när det gäller att anmäla situationer där barn far illa?	... utmaningar relaterade till Konsekvenser för barnet Konsekvenser för dig själv Konsekvenser för föreningen / skolan (rykte, skyddar sina egna)

Vilka möjligheter upplever du i din roll när det gäller att anmäla situationer där barn far illa?	<p>... möjligheter relaterade till</p> <p>Stöttning av kollegor</p> <p>Stöttning av ledning</p> <p>Tydliga riktlinjer</p> <p>Tydlig handlingsplan</p>

Tema organisation

Hur går det till i er organisation när en anmälan inkommer att ett barn farit illa?	<p>vem gör anmälan?</p> <p>ser rutinerna olika ut beroende på vem som anmäler?</p>
<p>Hanterar ni anmälan av personer inom organisationen som jävsituationer?</p> <p>det vill säga att anmälan görs på personer inom samma organisation som tar emot och behandlar anmälan</p>	

Forts. Tema organisation *specifikt för föreningar*

<p>RF:s 'visselblåsarfunktion' är en funktion där anmälan kan göras utanför den idrottsförening som anmälan gäller. Har ni erfarenhet av denna funktion?</p>	
<p>I ert specialförbund finns det en disciplinnämnd, dit man kan göra anmälan kopplade till avsteg från RF stadgar kap 14. Har ni någon erfarenhet av detta?</p>	
<p>Hur ser er stadgarna kring barnskyddsarbete ut i er förening?</p>	
<p>Vilket stöd upplever du att ni som förening har från ert specialidrottsförbund?</p>	
<p>Vilket stöd upplever du att ni som förening har från Riksidrottsförbundet?</p>	<p>Exempel på dokument...</p> <ul style="list-style-type: none">• "idrotten vill" och "skapa trygga idrottsmiljöer"• Riktlinjer för barn- och ungdomsidrott

Forts. Tema organisation *specifikt för skola*

<p>Skolinspektionen fungerar som en tredje, oberoende part i skolans anmälningssystem. Har ni kommit i kontakt med denna funktion?</p>	
<p>Hur ser er lokala handlingsplan ut på skolan?</p>	
<p>Vilket stöd upplever du att ni som skola har från er kommun?</p>	
<p>Vilket stöd upplever du att ni som skola har från centrala dokument?</p>	<p>Exempel på dokument ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skolverket • Skollagen • Barnkonventionen

Bilaga 2

Informationsbrev

Förfrågan om att delta i en studie om hanteringen av situationer där barn far illa i idrottsämnet och föreningsidrotten.

Syftet med studien är att undersöka hur skolan och föreningsidrotten hanterar situationer där barn far illa.

Studien är ett examensarbete på avancerad nivå och är en del av utbildningen på ämneslärarprogrammet inriktning idrott vid Örebro Universitet. Studien kommer genomföras med intervjuer av idrottslärare samt anställda och förtroendevalda inom idrottsföreningar. Intervjun kommer beröra din erfarenhet av barnskyddsarbete inom ramen för idrottsämnet eller föreningsidrotten, med fokus på hantering av situationer där barn far illa. Intervjun beräknas ta cirka 30-45 minuter och kommer genomföras via videosamtal (Zoom). Intervjun kommer spelas in via en inspelningsfunktion i Zoom och sedan transkriberas till text.

Den information du lämnar kommer att behandlas säkert och kommer inte delges till obehöriga. Inspelningen och transkriberingen kommer enbart lagras lokalt på en dator. Inspelningen kommer förstöras efter transkribering. Transkribering kommer förstöras efter godkänt examensarbete. Redovisning av resultatet kommer presenteras så att ingen individ kan identifieras. Resultatet kommer presenteras i muntlig presentation för lärarstudenter och övriga intressenter, samt i form av ett skriftligt examensarbete. Du kommer ha möjlighet att ta del av examensarbetet genom en kopia av arbetet, eller genom att ladda ned det från databasen DIVA.

Deltagandet är helt frivilligt och du kan när som helst avbryta din medverkan utan närmare motivering genom att kontakta mig, Carl Wiström, via mina kontaktuppgifter nedan.

Då intervjun genomförs via videosamtal kommer du kunna ge muntligt samtycke vid intervjutillfället.

Kontakt: Carl Wiström

Email: thelittlepricon@gmail.com

Telefonnummer: 0790783807